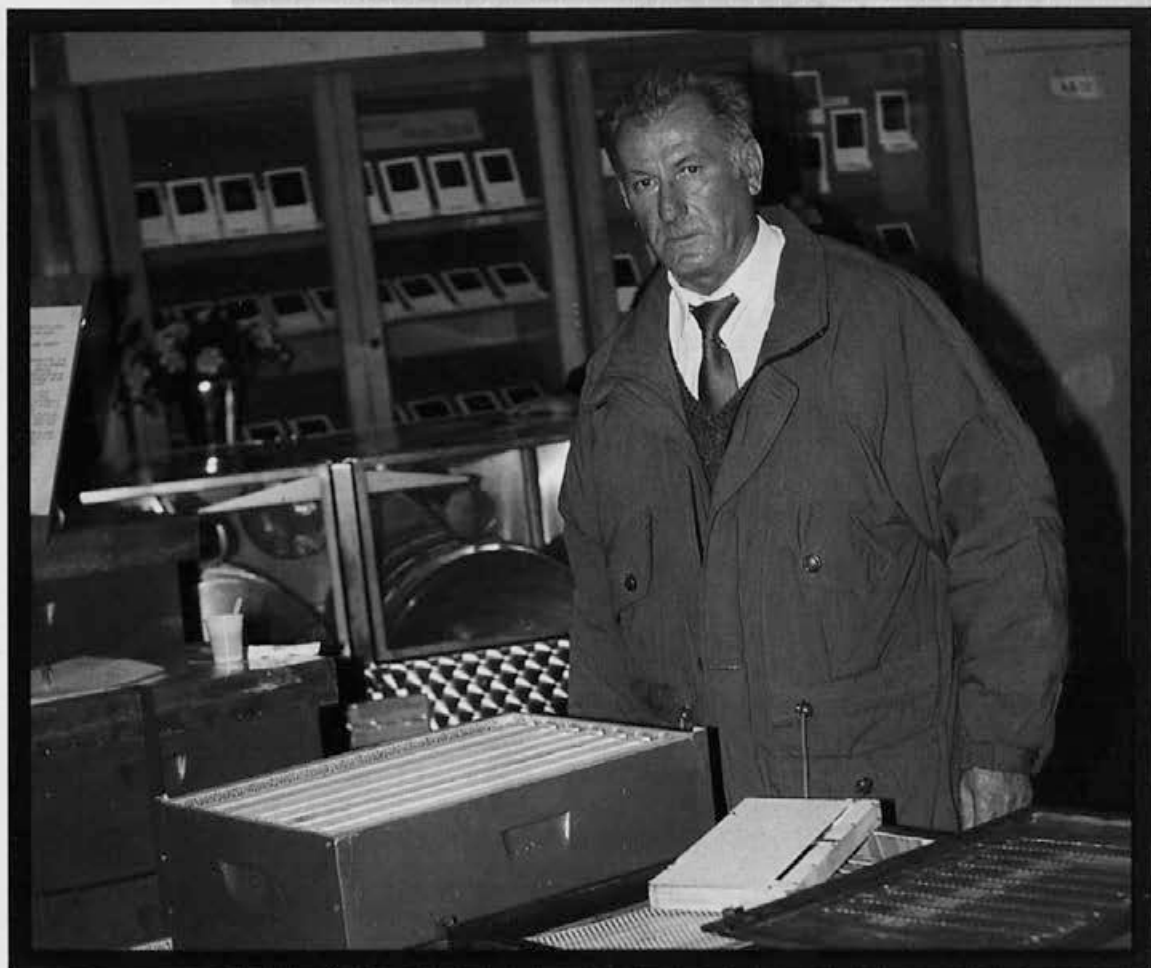

letnik XCVIII - leto 1996

4

SLOVENSKI ČEBELAR

leto 1873 - pričetek periodičnega čebelarskega tiska na slovenskem

SLOVENSKI ČEBELAR

Št. 4
1. april 1996
letnik XCVIII

glasilo čebelarских organizacij slovenije

vsebina

contents

Janez Mihelič: Ali je slovensko čebelarstvo prebrodilo krizo, so se spraševali čebelarji na XIX. čebelarskem seminarju v Polju 97

IZKUŠNJE NAŠIH ČEBELARJEV

Tone Šerčer: Prednost sončnega topilnika 102
Marjan Debelak: Orumeneli listi iz čebelarjeve beležnice 104

ČEBELARJEVA MESEČNA OPRAVILA

Janez Brvar: Čebelarjeva opravila v aprilu 106
Mira Jenko Rogelj: Veterinarski nasveti za april 108

BOLEZNI ČEBEL

Jože Rihar: Varoza – pogled nazaj, stanje, pogled naprej 110

OBLETNICE

Janez Mihelič: Alojz Bukovšek – osemdesetletnik 111

OBVESTILA

ČZS: Poverjeniki za pasišča 116
Ida Glinšak: Vabilo čebelarskega muzeja iz Radovljice 117
ČZS: Prijave za srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev v Slovenskih Konjicah 118

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

ČZS: Vabilo na 45. volilni občni zbor Čebelarске zveze Slovenije 119
Stanko Vedlin: Dragi moj slovenski čebelar 119
Janez Mihelič: Pomembnejši sklepi z zadnje štirinajste seje upravnega odbora ČZS 120
Lojze Peterle – kandidat za predsednika Čebelarске zveze Slovenije 121
Anton Kolenc: Čebelarsko društvo Grosuplje bo septembra pripravilo prireditve »Čebelarski dnevi Dolenjske 96« 123
Janez Mihelič: ČD Moste-Polje je organiziralo ocenjevanje medov in najboljšim podelilo posebna priznanja 124
Rezultati javnega natečaja za najlepši slovenski čebeljak 124

V SPOMIN MALI OGLASI

Janez Mihelič: Did the slovenian beekeepers surmount a difficulty, asked himself on the XIX Republican Apiarist's Seminar in Polje near Ljubljana 97

FROM THE EXPERIENCE OF OUR APIARISTS

Tone Šerčer: What's benefit gives a sun wax extractor 102
Marjan Debelak: From the yellow pages of the old beekeepers note-book 104

BEEKEEPERS OCCUPATION

Janez Brvar: The Apiarists Occupation in April 106
Mira Jenko Rogelj: The veterinary advice 108

BEE DISEASES

Jože Rihar: Varoasis – a look backward, state of health, and look forward 110

ANNIVERSARY

Janez Mihelič: The 80th Anniversary of Alojz Bukovšek 111

NOTICES

ČZS: Persons in charge of pastures 116
Ida Glinšak: Invitation to the Beekeepers Museum in Radovljica 117

FROM THE LIFE OF THE SOCIETYS

ČZS: Invitation on the 45th Regular Annual Assembly 119
Stanko Vedlin: My dear slovenian beekeeper 119
Janez Mihelič: Some important conclusions from the 14th sitting of executive council 120
ČZS 120
Lojze Peterle a candidate for a president of Slovenian beekeeping association 121
Anton Kolenc: Society from Grosuplje region will organized a Contest »Beekeepers days from Dolenska region 96« 123
Janez Mihelič: Society Moste-Polje has organized a Contest for the best honey 124
Results of the Contest for the most beautiful Bee house 124

IN MEMORIAM SMALL ADVERTISEMENTS

Slika na naslovni strani:

Čebelar Martin Adlešič iz Črnomlja je sodeloval na čebelarski razstavi v Polju, kjer je razstavil svoje lahke nakladne panje in predelano podnico. Foto: J. Mihelič

Čebelarska družina Kranjska Gora je predstavila obiskovalcem svoja prizadevanja pri zaščiti njihovega medu in vključevanja čebelarstva v turizem.

ALI JE SLOVENSKO ČEBELARSTVO PREBRODILLO KRIZO, SO SE SPRAŠEVALI ČEBELARJI NA XIX. ČEBELARSKEM SEMINARJU V POLJU

prof. JANEZ MIHELIČ

Z vprašanjem, postavljenim v naslovu, so se ukvarjali številni udeleženci devetnajstega čebelarskega seminarja v Polju pri Ljubljani, ki ga je 17. februarja letos pripravila Čebelarska zveza Slovenije ob pomoči članov Čebelarskega društva Polje. Udeležilo se ga je namreč rekordno število skoraj tisoč čebelarjev iz vse Slovenije ter domači in tuji gosti. Dve veliki avli šole sta bili domala pretesni za vse, ki so si želeli ogledati razstavo ali se udeležiti seminarja. Niti največji optimisti niso predvidevali tako velikega obiska, zato nam je, žal, zmanjkalo tudi zbornikov referatov, saj smo jih natisnili »le« sedemsto izvodov. Nekatera društva so za svoje člane najela celo avtobuse, kot na primer ČD Nova Gorica in Ilirska Bistrica, udeležence prireditve pa so pripeljali kar štirje avtobusi.

Brez dvoma je veliko zanimanja med čebelarji zbudila bogata čebelarska razstava. Na njej sta sodelovala tudi dva razstavljalca iz Italije, to pa je gotovo povečalo zanimivost celotne prireditve. Za njuno udeležbi smo se sicer dogovorili že na svetovnem čebelarskem kongresu v Švici. Poleg razstave pa je bil zelo pester in vsebinsko bogat tudi seminar, saj je bilo za vse, ki so želeli slišati znane domače in tuje predavatelje, premalo prostora.

Seminar je odprl predsednik Čebelarske zveze Slovenije inž. Marjan Skok. Najprej je pozdravil vse navzoče, zlasti pa goste, med njimi delegacijo Čebelarske zveze Slovaške s predsednikom prof. dr. Josefom Čížmarikom in tajnikom inž. Marjanom Kandrikom na čelu, predsednika Čebelarske zveze Hrvaške Mirka Vorela, predsednika

Pogled na goste in obiskovalce seminarja.

obveznega združenja čebelarjev Videmske pokrajine dr. Luigija Marizzo, dr. Josefa Starka, našega rojaka iz Švedske, predstavnika Kmečkega sindikata pri Neodvisnih sindikatih Slovenije in ga. Ivanko Polanec, urednico kmetijskih nasvetov na Radiu Slovenija. Predsednik slovaških čebelarjev je nato za uspešno sodelovanje in razvijanje medsebojnih dobrih odnosov med slovenskimi in slovaškimi čebelarji z njihovim čebelarskim odličjem odlikoval predsednika ČZS Marjana Skoka in še nekatere druge slovenske čebelarje. Oba predsednika sta podpisala tudi sporazum o prihodnjem medsebojnem sodelovanju obeh čebelarskih organizacij. Udeležencem je spregovoril tudi dr. Marizza in se zahvalil za uspešno sodelovanje in pomoč slovenskih čebelarjev pri organizaciji simpozija v Gorici.

Sledila so zanimiva predavanja, ki jih je povezoval dr. Janez Poklukar. Najprej je o

Za mnoge je bilo predavanje g. Singerja iz Avstrije zelo zanimivo. Prevajal pa je naš znani čebelar in predavatelj g. Dušan Medved.

Foto: J. Mihelič

svojem načinu čebelarjenja spregovoril poklicni avstrijski čebelar Herlad Singer. Čebelarji s petsto nakladnimi panji, uvaja pa predvsem dvetretjinske mediščne naklade, visoke 17 cm, z dvanajstimi satniki. Ukvarja se s pridelavo medu, vzrejo matic, izdeluje medico in medeno žganje (z destilacijo medice).

Zaupal nam je tudi svoj recept za izdelavo medice: 15 litrom vode doda 6 kilogramov medu, to raztopino prevre in ohladi na 25°C, nato pa litru te raztopine doda 10 dag kvasa. Raztopino da za dvanajst ur na toplo (do 26°C), da se kvasovke aktivirajo, potem pa jo zmeša z ostankom medene raztopine. Hkrati ji doda 5 gr soli za vretje in 30 gr citronske kisline (lahko več ali manj, odvisno od zelenega okusa). V liter zelo močnega žganja namoči različne dišee rastline – cimet, žafran, kardenom, muškat, ingver, hmelj, cvetje bezga in meto. Po končanem vretju medene raztopine (po približno osmih tednih na temperaturi okoli 24°C) medico pretoči in ji po okusu doda žganje, v katerem je namočil omenjene dišavnice. Po pol leta zorenja je medica pripravljena za stekleničenje.

Ker je g. Singer poklicni čebelar, si seveda zelo prizadeva, da bi lahko sam oskrbel čim več panjev. Pri nakladnih panjih je imel v preteklosti velike težave s točenjem medu. Predvsem ometanje čebel s satja mu je vzelo preveč časa, zato zdaj že dve leti uporablja izpihovalec čebel iz medišč. Ta deluje na podlagi curka zraka, ki ga ustvarja posebna naprava tovarne

Milan Meglič je spregovoril o njegovih pogledih na zaščito slovenskega medu. Foto: Meglič

Stihl, prilagojena prav za te namene. Podobno napravo izdelujejo tudi za odstranjevanje odpadlega listja v parkih in na vrtovih. Z njo je zelo zadovoljen, saj je delo opravljeno hitro in brez nevarnosti za ropanje. Na prosojnicah je tudi zelo nazorno prikazal pospeševanje razvoja čebelje družine pred pašo in med njo ter pripravo družin za prezimovanje. Zanimivo je, da družinam doda celo več kot dvajset kilogramov zimске zaloge. Matice, ki jih selekcionira, prezimuje na nadmorski višini 1200 m, tako da preživijo samo najbolj vitalne in tiste, ki imajo najboljše lastnosti. Njegovi podatki o pridelkih so seveda zelo zanimivi, a poudariti moram, da številke še ne povedo vsega, če nismo seznanjeni s pašnimi razmerami, v katerih čebelarji g. Singer. Njegova pasišča namreč segajo od Donave do Alp na zahodu, to je približno 250 km. To mu omogoča izrabo zelo dobrih paš na obrobju Panonske nižine z milo klimo, predvsem na repici, akaciji in sončnici, ter zelo dobro vrbovo in cvetlično pašo ob Donavi. Pozneje čebele prepelje na smrekovo, hojevo in kostanjevo, cvetlično in rododendronovo pašo v Alpah na višini 2000 m. Zato lahko na leto pridelata tudi več kot sto kilogramov medu na panj. V zadnjih nekaj letih, ko je Avstrija vstopila v EU, ima več težav pri prodaji medu, saj so meje veliko bolj odprte za tuje medove, in ker tudi uvoznih dajatev ni več, je avstrijska čebelarska zveza sprejela poseben pravilnik o pogojih za pridelavo tako imenovanega biomedu. Avstrijski

čebelarji so spoznali, da se bodo samo na ta način lahko uprli veliki mednarodni konkurenci in za svoje medove ohranili visoke cene, ki so jih za kakovost doslej dosegali na domačem tržišču. Zaradi tega pri zdravljenju čebeljih bolezni uporablja le naravne snovi; varozo zdravi z mravljinčno kislino in doslej je uporabljal plošče. Ko je pri nas videl novi hlapilnik za mravljinčno kislino, ki ga je začel izdelovati znani gorenjski čebelar in plastičar Franc Medja, razmišlja, da bi kupil tega.

V zvezi s predavanjem g. Singerja naj povem le to, da nam je prikazal sodoben način evropskega poklicnega čebelarjenja, primerne predvsem za bolj ravninske kraje z bogatimi nektarnimi pašami in milo klimo. Seveda njegovega modela ne moremo povsem prenesti na naše pašne razmere. Kot vemo, so pri nas v večini gozdne paše, ki so le redko zelo obilne. Zato je zelo primeren tudi komentar dr. Starka, našega rojaka iz Švedske, da je za skromne gozdne paše v Sloveniji, hribovit teren in našo tradicijo čebelarjenja v majhnih čebelnjakih zelo primeren AŽ panj, ki ga zdaj lahko tudi že povečujemo. O čebelarjenju z nakladnimi panji pa morajo seveda razmišljati večji poklicni čebelarji, ki čebelarijo na med.

O novih možnostih čebelarjenja z AŽ panjem je spregovoril inž. Marjan Debelak. Strnil je vse dosedanje Francičeve in svoje izkušnje o možnostih širjenja panjskega prostora pri AŽ panju z zaklado. Predvsem

Marjan Debelak iz Ljubljane je zagovarjal naš AŽ panj in njegove prilagoditve na sodoben način čebelarjenja. Foto: J. Mihelič

je govoril o vseh dvomih in zadržkih, ki jih imajo nekateri čebelarji v zvezi z uporabo tega dodatnega dela panja. Seveda uvajanje tega pripomočka zahteva nekoliko spremenjeno tehnologijo čebelarjenja, to pa predstavlja težavo predvsem za starejše čebelarje. Temelj tega je seveda čebelarjenje z zelo močnimi čebeljimi družinami. Pri uveljavljanju zaklade je pomembno tudi to, da je ta dodatni del AŽ panja začel izdelovati tudi naš znani izdelovalec panjev Krže z Vrhnike, tako da bodo čebelarji lahko zaklade nabavili in preskušali v praksi.

Še pred njim je nastopil naš rojak dr. Stark. Najprej je na kratko opisal švedske izkušnje po vstopu v EU. Njihova največja

težava je, da se zelo bojijo vdora nekaterih kužnih bolezni čebel, ki bi jih utegnili na Švedsko zanesti čebelarji prevažalci. Zdaj so namreč meje za prevažanje čebel odprte, kot kužna bolezen pa je v EU zakonjena le huda gniloba čebelje zalege, ne pa tudi preostale bolezni čebel.

Glede uvoza medu zdaj ni več težav, saj se je poraba švedskega medu v zadnjem času precej povečala. Kupci očitno zaupajo domači kakovosti, to pa je zelo poučno tudi za nas. Vključitev v EU je torej čebelarstvu povzročila nekaj škode, pa tudi nekaj dobrih sprememb.

Z referatom z naslovom »Vrnimo sloves slovenskemu medu«, in je potem predstavil Milan Meglič. Zavzel se je za uvajanje oznake o pokrajinskem izvoru medu in vključevanje čebelarjeve ponudbe v turistično ponudbo krajev, ki so pri nas znani po tej dejavnosti. Glede na to je zelo pomembna dejavnost lokalnih društev, ki lahko nadzirajo kakovost pridelkov, čeprav je zanj odgovoren čebelar sam. Seveda so cilj tega kakovostni, lahko tudi tako imenovani biopridelki, s tem pa seveda veliko višje cene.

Žal zaradi časovne stiske po posameznih referatih ni bilo veliko časa za razpravo, na to pa bomo organizatorji morali misliti že pri sestavi programa za prihodnje leto.

V drugem delu seminarja smo obravnavali problematiko čebeljih bolezni. Mag. Mira Jenko Rogelj je čebelarje seznanila s tem, kako bomo čebelje bolezni zdravili

Po posvetovanju sta predsednika Slovaške čebelarjeve organizacije prof. dr. Josef Čizmarik in ČZS Marjan Skok podpisala listino o strokovno tehničnem sodelovanju med obema organizacijama.

letos. Največ pozornosti je namenila kužnim boleznim čebel, predvsem varozi, zlasti zaradi nevarnosti pojava odpornosti varoe na fluvalinat in druge piretroide. Povedala je, da je pri nas na novo registrirano zdravilo apilife var, ki ga izdelujejo v Italiji. Gre za zdravilo v obliki ploščic z aktivnimi snovmi timol, evkaliptusovo olje, mentol in kamfor. Ker je zdravilo izdelano iz naravnih izvlečkov, je zelo uporabno, saj v medu ne pušča ostankov. Govorila je tudi o uporabi organskih kislin, ki jih čebelarji po svetu uporabljajo vedno več. Žal bo oskrba z nekaterimi zdravili motena, ker niso urejeni postopki registracije.

O dozatorju (hlapilniku) mravljinčne kisline je govoril dr. vet. med. Janez Jelenc iz Kranja. Predstavil je predvsem izkušnje čebelarjev iz Nemčije, saj domačih izkušenj še nimamo veliko, čeprav je ta pripomoček začel izdelovati tudi že g. Medja z Jesenic. Kot je poudaril, je prednost hlapilnika v tem, da lahko zelo natančno doziramo izhlapevanje mravljinčne kisline pri različnih temperaturah, to pa je bil doslej pravzaprav največji problem. Prednost je tudi v tem, da lahko zdravljenje brez škode ponavljamo in da kislina deluje tudi na varoo pod voščenimi pokrovčki.

Svetovalac dr. vet. med. Jože Gabrovšek, pa je govoril o pomenu registriranih zdravil pri zdravljenju čebeljih bolezni. Namen zakonodaje, ki ureja to področje, je varovanje zdravja ljudi in živali, zato je to pomembno za zavarovanje čebeljih pridelkov pred onesnaženjem. Zato je pomembno uporabljati bodisi naravne pripravke ali pa sredstva, ki jih strokovno nadzirajo pooblašene ustanove. Le-te nadzirajo tudi njihovo uporabo. Žal so na tem področju v čebelarstvu še hudi problemi, to pa nas včasih (čebelarji za to nismo krivi) sili v drugačno ukrepanje. Svetovalac dr. vet. med. Jože Matavž je govoril o ostankih oksitetraciklina v čebeljih pridelkih. Prikazal je pojavljanje le-teh v čebeljih pridelkih po uporabi in čas njihovega razpada.

Dr. Jože Rihar pa je obsežno govoril o alternativnih načinih zdravljenja varoze, o načinu delovanja eteričnih olj na varoe, predvsem pa še o delovanju timola. Gospod Franc Medja z Jesenic je na koncu

Čebelar Anton Koželj iz Šmarja Sap je razstavil zelo vpadljive nalepke za med, ki privlačijo kupce, saj mnogi kupujejo tudi z očmi.

Foto: J. Mihelič

predstavil še svoj novi, slovenskim razmeram in AŽ panju prilagojeni hlapilnik za mravljinčno kislino, ki je delno tudi plod slovenskega znanja in podjetnosti.

V prihodnjih številkah Čebelarja bomo objavili nekatere najbolj zanimive referate, več pa bomo spregovorili tudi o čebelarški razstavi. Za pomoč pri organizaciji posveto-

Pogled na del razstavnega prostora v ozadju regalni čebelnjak g. Šušteršiča iz Medvoda, ki mu je dal ime SUČEB, in omogoča veliko kombinacij pri čebelarjenju.

Predstavitve nove nalepke za med čebelarjev iz ČD Kranjska Gora je bila uspešna.

vanya in razstave naj se na koncu zahvalimo članom ČD Polje za njihovo prizadevnost pri pripravi in okrasitvi dvorane ter postavitvi razstave, dr. Janezu Poklukarju za vodenje prvega dela in mag. Francu Javorniku za vodenje drugega dela seminarja, vsem predavateljem, prevajalcu Dušanu Medvedu, ki vedno rade volje priskoči na pomoč, vsem razstavljalcem, ki so se zelo potrudili, da je bila razstava zanimiva in pestra, članom ČD Kranjska Gora z g. Milanom Megličem na čelu, ker so pripravili

svojo razstavo in prikazali, kako je treba propagirati in prodajati domači med, s seboj pa so pripeljali narodne noše. Posebej se zahvaljujemo vsem razstavljalcem, ki so prikazali svoje novitete v tehnologiji čebelarjenja, in sicer g. Adlešiču iz Bele krajine, Lojzetu Ličnu iz Nove Gorice, Matjažu Vehočcu iz Velenja, Francu Kržetu iz Vrhnike, Marjanu Debelaku iz Ljubljane, Franciju Maroltu iz Sevnice za diapositive, Antonu Koželju iz Šmarja Sáp za lepo razstavo sveč in izdelkov iz medu in Tonetu Šercerju iz Kočevja za zelo izpopolnjen sončni topilnik za voščine Ladu Šušteršiču iz Medvoda za prikaz njegovega ŠUČEB čebelnjaka s štirietaznimi panji, Marku Debevcu, Antonu Logarju, g. Rakovcu in vsem ostalim.

Republiški upravi za pospeševanje kmetijstva se zahvaljujemo za finančne prispevke, enako tudi g. Kuharju in dr. Janezu Poklukarju s KIS-a. Seveda pa se zahvaljujemo tudi vsem čebelarjem, obiskovalcem in gostom, brez katerih te zanimive in za slovensko čebelarstvo koristne prireditve ne bi bilo.

Izkušnje naših čebelarjev

PREDNOST SONČNEGA TOPILNIKA TONE ŠERCER

Kuhanje voščin je opravilo, ki se mu skoraj vsak čebelar po malem izogiba. Povečini zaradi tega, ker nima potrebnih naprav, nekaj pa tudi zaradi tega, ker to delo ni najbolj prijetno. Klasična kuha voščin zahteva tudi nekaj znanja, če hočemo, da bosta količina voska in njegova kakovost čim večja in čim boljša. Velikokrat je problem tudi prostor, saj marsikdo nima primerne. Zaradi teh vzrokov večina čebelarjev daje voščine v kuho tistim, ki se s tem ukvarjajo poklicno, v zameno pa jim dajo satnice. Taka zamenjava pa največkrat ni najbolj ugodna.

Približno enako sem ravnal tudi sam, dokler si nisem uredil vsega potrebnega za samostojno kuho. Pred nekaj leti, ko

se je za čebelarjenje odločil tudi moj sin in se je čebelarstvo v družini precej povečalo, sva skupaj začela razmišljati o neki drugi, boljši rešitvi. Kmalu potem, ko sem se lotil čebelarjenja, tam nekje pred 45 leti, sem si izdelal manjši sončni topilnik, ki mi je ves čas dobro služil. Uporabljal sem ga le za topitev satja iz gradilnikov, trotovine in drugih voščenih prizidkov.

Ob razmišljanju o različnih rešitvah se nama je ob starem topilniku ponudilo več drugih zamisli. Med drugim, da je sončna energija zastoj, le ustrezno jo je treba uporabiti, da ta način zahteva znatno manj dela, da je v takem topilniku, če je dobro narejen, mogoče doseči tako visoko temperaturo, da gotovo uniči številne

Sončni topilnik za voščine na elektronski pomik za 30 satov sem razstavil na razstavi v Polju.

klice kužnih bolezni, ki sicer zaidejo v čebelji panj in okužijo čebele. Na ta način pridobimo dokaj, če ne povsem, neoporečen vosek. Povedati moram, da se ob poletnem sončnem vremenu temperatura v topilniku dvigne tudi nad 130 stopinj Celzija in takšna ostane po več ur na dan. Pridobljeni vosek je kar lep in ga ni treba še posebej čistiti, če želimo iz njega izdelati satnice. To je bilo le nekaj poglobitvenih ugotovitev, ki so spodbudile izdelavo takega topilnika. Pri načrtovanju sva mislila tudi na to, da se vsako leto nabere nekaj več kot 400 satov, ki jih morava pretopiti, in še vse drugo, kar se voščenega prek sezone nabere iz panjev. Veliko sva tudi razmišljala, kako velik naj bi bil ta topilnik in kakšna naj bo njegova zunanost, da ne bi nastala nova skaza in da ne bi bil le v napoto pri hiši.

Za osnovno gradivo sva imela nekaj pločevine s približno 5 cm debelo toplotno izolacijo, kot industrijski odpadke pa sva jo dobila v podjetju Trimo Trebnje. Verjetno bi jo lahko dobila še zdaj. Ta pločevina

Elektronski regulator in elektromotor sta montirana na nosilcu sončnega topilnika.

Foto: J. Mihelič

je zelo obstojna in primerna. Lahko uporabimo tudi les ali pa drugačno pločevino. Z izolacijo sicer ne bi smelo biti težav, saj je teh materialov danes dovolj na izbiro. Za notranje stene sva uporabila lesenit, primerno pa bi bilo tudi kaj drugega. Pomembno je le, da je dovolj trdno in odporno na toploto. Gornji rob topilnika je treba obrobiti s pločevino. Na vsak način pa moramo s pločevino prekriti dno, po katerem se steka vosek v spodaj ležeči zbiralnik in od tam v končno posodo, ki jo obesimo na zunanji, spodnji del topilnika.

Povsod tam, kjer utegne priti pločevina v stik z voskom, mora biti vsaj pocinkana, če nimamo še česa boljšega, sicer bo vosek potemnel.

Okvir pokrova izdelamo iz 3 cm x 3 cm velikega kotnega železa, tako da lepo prekriva in dobro tesni obod topilnika. Kot vemo, ta ves čas stoji na prostem, izpostavljen vsem vremenskim nevšečnostim. Vanj nikakor ne sme vdirati voda, saj bi se ob segrevanju izparila in zarosila stekla, tako da bi topilnik deloval precej slab-

še. Tesniti mora dobro, da iz topilnika ne bi uhajala toplota, saj je ta poglavitna za dober učinek.

V okvir vpne 4-milimetrsko steklo, in to tako, da leži v tekočem (silikonskem) kitu, ki ostane prožen, dobro tesni in omogoča steklu, glede na temperaturne spremembe, krčenje in širjenje. Drugo steklo, ki je nekoliko ožje, da vanj ne pritiska gornji pokrov, mora biti položeno vsaj 1,5 cm niže v gornjega, in to neposredno na obod topilnika. Temu spodnjemu steklu naredimo le oporo na spodnjem robu topilnika, da nam pri odpiranju ne bi zdrsnilo, saj vemo, da topilnik stoji nekoliko poševno. Drugače pa golo steklo prosto leži na obodu, ker je izpostavljeno precej velikim temperaturnim spremembam. Notranja prostornina topilnika je: dolžina 90 cm, širina 75 in globina 15 cm.

Pri topilniku je zelo pomembna njegova globina. Globina 15 cm je zato, ker so na pol prelomljeni sati postavljeni pokončno (30 satov). Bolj ko je plitek, višja je v njem temperatura in nasprotno.

Za vlaganje satovja v topilnik sva izdelala dve pločevinasti koriti s preluknjanim dnom za odtekanje voska. Vsako vzporedno položeno zavzema polovico notranje prostornine topilnika. Korita lahko vzamemo ven, očistimo jih ostankov, znova

napolnimo s satovjem za topljenje in vložimo nazaj v topilnik.

Globina našega topilnika (15 cm) nam omogoča, da iz okvirov izrezano satovje po dolžini še enkrat prepolovimo, teh polovic pa ne polagamo plosko v korita, ampak jih poširini pokončno skladamo tesno drugega ob drugega. Tako v korita oziroma topilnik lahko vložimo približno 30 satov hkrati. Zaradi pokončne lege tudi vosek lažje odteka.

Ob sončnem vremenu se iz tako vložene sata vosek izcedi že v treh dneh. Na koncu v koritih ostanejo le še iskušene čebelje srajčke, ki jih lahko uporabimo kot dober gnoj za lončnice, sadni ali zelenjavni vrt.

Naš topilnik stoji na vrtljivem stojalu. Vdelali smo mu še napravo s fotocelicami, ki topilnik od jutra do večera obrača in usmerja proti soncu. Tako v celoti izrabimo moč sončne toplote, ki pada na topilnik. Po mojem je dovolj že to, če topilnik postavimo na vrtljivo stojalo, in ker ga imamo navadno nekje v bližini stanovanja, ga lahko večkrat na dan kar ročno obrnemo proti soncu. Uspeh gotovo ne bo izostal.

Lepo izdelan topilnik pa je lahko tudi zanimiv in lep okras na domačem vrtu.

ORUMENELI LISTI IZ ČEBELARJEVE BELEŽNICE

MARJAN DEBELAK

V rokah držim star zvezek. Še vedno je vzorno zavit v ovojni papir, kot so nekdaj učili otroke starši in učiteljice. Od prve do zadnje strani je v zvezku s svinčnikom ali črnilom načrtana razpredelnica za vpisovanje letnih podatkov za vsako čebeljo družino posebej: za družine v žnideršičih, kranjičih in sedemsatarje. Prav na koncu zvezka so še tabelarični podatki za skupne rezultate čebelarjenja v posameznem letu. V razpredelnicah so podatki za leto 1944 in za del leta 1945...

Kako daleč nazaj lahko seže spomin in kako blizu se mi to zdi danes! Beležnica je namreč moj izdelek med drugo svetovno vojno, ki sem jo doživljal kot otrok med desetimi in petnajstim letom starosti.

Poslikane panjske končnice ob koncu obdobja čebelarjenja s kranjiči. Izdelek mladega čebelarja v zadnjem letu 1945.

Avtor poslikave in foto: M. Debelak

Nemci so zasedli naše kraje in očeta železničarja kmalu nasilno premestili daleč od doma. Doma sem ostal z mamo, precej mlajšo sestrico, kozami in čebelami. Kot se spominjam, sem imel med vojno najmanj težav in največ veselja prav s čebelami.

Težave sem imel zlasti s kozami, saj so te vražičke med pašo zdirjale s hriba med sosedove rože in naprej na železniške tire in postajo. Ob takih dogodivščinah sem se naučil grdo govoriti.

Skrb za čebele je oče ob svojem odhodu prepustil meni, ker sem se že do tedaj veliko motal okoli njih. S čebelami sem namreč rasel in so me obkrožale vse naokrog. Imeli so jih namreč tudi na očetovem in maminem domu, kamor smo pogosto hodili, in so neločljivi del naše družine.

Pri začetnih korakih tako nepričakovane zgodnje poti v samostojno čebelarjenje mi je prav očetovsko stal ob strani bližnji čebelar, dobri Franc. Kmalu pa sem izgubil tudi to oporo, saj so bila leta vojne.

Ohranjeni zvezek dokazuje, da sem vsaj proti koncu vojne že kar dobro obvladal tedaj znane čebelarске spretnosti. Samostojno sem oskrboval deset do petnajst čebeljih družin, reševal večje probleme z maticami, ogrebal in vsajal roje, točil med, krmil in vozil na pašo. Takih čebelarских zapiskov pa čebelarji v moji bližini niso imeli. Zamisel sem našel ob prebiranju starih letnikov Slovenskega čebelarja.

Podatki za moje čebelarjenje leta 1944 kažejo, da je bila tedaj v okolici Bleda kar dobra čebelja paša na smreki in lipi. Ajd so tedaj v naši okolici še sejali, vendar je slabo medila. Čebelarili smo z razmeroma slabotnimi družinami, zazimljenimi v eni etaži v žniderskih. Družine so bile krmljene samo z manjšo količino sladkorja. Spomladi je bil vedno problem preživetja, če ni bilo izjemno lepega vremena. Zanimivo je, da so med vojno, celo proti njenemu koncu, Nemci čebelarjem dajali nekaj sladkorja za krmljenje čebeljih družin.

Če so imeli Nemci do čebel razmeroma pozitiven odnos, pa takega odnosa, žal, nismo bili deležni Slovenci. To smo oku-

[illegible]

*Razpredelnica 1
Tipična stran stare »Panjske beležnice« mladega
čebelarja med drugo svetovno vojno.
Marian Debelak*

1	SP. MOČEN	4. VI. ZAHENI MATIČEK 1	15. VI. TOČIL 4 a 5 a
2	SP. ZEL. MOČEN	12. VI. ZEL. MATIČEK	" " 8 a 9 a
3	SP. ZEL. MOČEN	15. VI. ROJIL Z PVRLO VRIJIL	" " 9 a 8 a
4	SP. MOČEN	10. IX. DOL. ODEK 1 MATIČEK	" " 7 a 4 a
5	SP. SR. MOČEN		" " 4 a
6	SP. MALO ČEBEL	10. IX. ZEL. M. 15. VI. MATIČEK 1. VI. M. Z. A. Z. 1	
7	15. VI. 19. VI. PELVODRIE	16. VI. PANI Z DORŽIL Z A. Z. 7 a 10.	
8	MAJADRO PASO.	15. VI. TOČIL CVETI. SHREKOR MED 18 a	15 a
9	PASA NEZADOSINA	4. VII. " "	33 a

SP. HADIZEL. MOČNE TODA OB. ZAHENI. PASI ZELU OSIABELE

MAJAKUPLI NA ROH. BELI 3 KRANJICE ZA 13. SADRINE 50 RUL.

1	ROJ. 12. VI. I	23. VI. II
2	ROJ. 10. VI. I	23. VI. II
3	ROJ. 15. VI. I	25. VI. II
4	ROJ. 15. VI. I	29. VI. II

29. VI. KUPLI PRI SINUV 2. 10. KJ TEL. ROJA ZA 15 RUL. IS. CAV. SADRIL

V A. Z. ST. 10. 10. KJ. DOL. 15. VI. MATIČEK 1. VI. M. Z. A. Z. 1

12. KRANJICEVI ROJEV NAKEDIL 2. A. Z. ST. 10. KJ. DOL. 15. VI. MATIČEK 1. VI. M. Z. A. Z. 1

ZDATKI

EAS	ROJIL	EAS	KEL
11. VI.	SLADKOR	15. VI.	5
12. VI.	3. KRANJICE	ROJIL	SURK
13. VI.	ROJ	MED	
14. VI.	SLADKOR		

Razpredelnica 2
Stran s tabelaričnim povzetkom čebelarjenja
leta 1944. Marian Debelak

šali na svoji koži tudi otroci. Takoj po zasledbi smo se morali v šoli učiti nemško, pa tudi govoriti smo morali v tem jeziku. Spominjam se, kako me je nemški učitelj v šoli na Jesenicah zalotil, da sem s sošolcem govoril slovensko. Za kazen sem moral stokrat napisati stavek: »In der Schule darf man nur deutsch sprechen!«

Čebelje družine so spomladi vedno oslabele zaradi nepravilnega zazimljenja.

Zaradi tega so bile čebele ob začetku paše (okoli 1. junija) premalo razvite. Rojev je bilo veliko in so bili pričakovani. Čebelarji so se radi pohvalili z zgodnjimi in številnimi roji. V tistih časih so bili skoraj v vsakem čebelnjaku naseljeni tudi kranjiči. Roje so prodajali ali pa z njimi krpali svoje zimske in drugačne izgube v čebelnjaku.

Tudi sam sem tisto leto kupil en roj za 15 tedanjih nemških mark. Spomladi sem kupil še tri naseljene kranjiče in 18 satnic in dal tedanjih 50 mark. Kranjiči so mi dali sedem rojev, z njimi pa sem množil in krepil družine v žnidarskih.

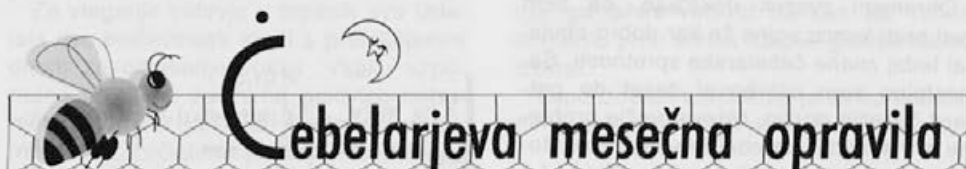
Prepričan sem bil, da h kranjičem sodijo poslikane panjske končnice. Ker jih kranjiči v našem čebelnjaku niso imeli, sem jih naslikal po motivih z razglednic, ki so bile pri roki. Sredi avgusta sem čebele peljal na ajdovo pašo v bližnjo vas. Nekaj so dobile, vendar premalo za prezimovanje.

Kot sem že omenil, sem jih kljub temu lahko vsaj skromno dokrmil s sladkorjem, ki ga je v ta namen razdelil okupator.

Ko se je ob koncu vojne oče vrnil domov, ga je v čebelnjaku pričakalo vsaj toliko čebeljih družin, kot jih je bilo ob njegovem odhodu. Čebelarске vajeti so bile seveda spet v njegovih rokah.

Sicer pa po koncu vojne tudi nisem imel več časa za čebele. Začela so se leta študija, zato sem odšel v Ljubljano, s čebelami pa sem se srečeval le med kratkimi obiski doma. Dokler jih nisem po tridesetih letih spet prevzel po očetu, saj mi jih je zapustil v trajno skrb.

To pa je že druga zgodba.

ČEBELARJEVA OPRAVILA V APRILU

JANEZ BRVAR

April je vremensko najbolj nepredvidljiv mesec v letu. Star slovenski pregovor pravi: *April znese jajce na kolu, ga v blatu in prahu povalja*. Po tem pregovoru lahko aprila pričakujemo vse vrste vremena – sneg, mraz, sonce, veter in dež. Kljub temu pa je april za nas čebelarje mesec upanja. Daje nam ga toliko, kot noben drug mesec. Vsa narava je v napeti pripravljenosti. Nabito brstje samo še čaka pravi trenutek, da vzcveti. Češnja vzcveti nekako sredi aprila. Takrat močne družine že obnavljajo satje in zalega se hitro širi. Ob toplih večerih iz žrel panjev že zadiši, zjutraj je na bradah obilna rosa, ki potrjuje dobro družino in izdatno pašo.

April pa ni samo mesec upanja, lahko je tudi mesec presenečenj in razočaranj. Kaj rado se zgodi, da nam v tem mesecu vreme hudo zagode in neskrbnemu čebelarju pri čebelah povzroči katastrofo. V dobrih družinah je ta čas že od 5 do 7 satov zalege. Poraba hrane je od 4 do 5 kg, krmilna sposobnost mladih, komaj izleglih čebel je 3- do 4-krat večja od prezimljenih. Če v panju ni dovolj velikih količin stalnega pritoka naravne in dodane hrane, se kaj rado zgodi, da se bujni razvoj ustavi ali da družina zaradi pomanjkanja hrane celo propade. To je nevarno predvsem pri močnih družinah. V čebelnjaku lahko nastane prava katastrofa. V tem mesecu moramo

torej biti še posebej pozorni na količino hrane v panju.

April je tudi mesec, v katerem mora biti za uspešno leto čebelar najbolj dejaven. Njegovo delo je:

- temeljit pregled družin,
- združevanje oslabilih družin,
- dražilno krmljenje,
- širjenje prostora v panju,
- dodajanje satnic in končno lahko tudi
- preprečevanje rojenja.

Če nam marca iz kakršnega koli vzroka ni uspelo temeljito pregledati čebeljih družin, bomo to storili čim prej. Določili bomo, katere bodo pridobitne družine, iz katerih bomo vzrejali matice in širili svoje čebelarstvo. Ugotovili pa bomo tudi, katere družine ne izpolnjujejo naših pridobitnih in vzrejnih zahtev. Takšne družine bomo združili in jih nadomestili z rezervnimi. Družin, ki so iz neznanih vzrokov ali zaradi bolezni oslabele, ne bomo združevali. Varneje in ekonomičneje je, če takih družin ne zdravimo, ampak jih zažveplamo in zažgemo.

Razvoj čebeljih družin bomo prilagodili svojemu proizvodnemu programu, vrsti in času izrabe paš. Znano je, da se prezgodaj razvite čebelje družine rade pripravljajo na rojenje in da navadno izroji ob nepravem času. Prepozno razvite družine pa pašo zamudijo in je prav tako ne morejo izrabiti. Prave čebele za popolno izrabo paše so tiste, ki jih matica zaleže od 51. dne pred glavno pašo do 29. dne pred koncem paše. To sta s poskusom razkrila ruska čebelar-ska znanstvenika Blinov in Taranov. Po njunih ugotovitvah imajo praktično vrednost za pašo tiste čebele, ki delajo vsaj pet pašnih dni, oziroma tiste, ki so se izlegle 30 dni pred začetkom paše. Vse to je zelo pregledno in natančno opisano v knjigi **Sodobno čebelarstvo 2**, na straneh 242 in 243.

Poznavajoč Taranove ugotovitve in pašni koledar, bomo lahko izbrali pravi čas za to, kdaj je v družini treba spodbujati zaleganje. Za naše pašne razmere je to vsekakor aprila, ko je tudi v naravi največ možnosti – dovolj je cvetnega prahu in že tudi svežega nektarja. Za obilno zalegnaje pa je to osnovni pogoj. Poraba medu in cvetnega prahu sta v nekakšnem sorazmerju ozi-

roma soodvisnosti – med ne more zamenjati cvetnega prahu in cvetni prah ne medu. Za dober in pravilen razvoj družine je treba vzdrževati ravnovesje med dovolj veliko količino medu in cvetnim prahom.

Pospeševanje zaleganja je rezultat aktivnega, živega dela družine. To pa je odvisno od:

- številčnosti družine in sposobnosti zaleganja matice,
- količine hrane na dostopnem mestu (v satu z zalego, v satju nad zalego ter v satju pod zalego) in od
- razpoložljivega prostora za širjenje zalege na satju in na primernem mestu.

Številčnost družin, kakovost matice in delovna sposobnost čebel so odvisne od tega, koliko znanja, truda in sredstev smo v to doslej vložili, zato bom podrobneje opisal predvsem količino hrane in prostor za zalego.

Med v satju za satom obnožine z ene in druge strani zalege čebele sicer odzamejo, vendar ne intenzivno. Ta med torej ne more biti povod za intenzivno zaleganje, je samo rezervna hrana, ki jo čebele uporabijo, če so sicer spodbujene k širjenju zalege in njeni negi. Če hočemo, da se bodo ta mesec družine hitro razvijale, jih bomo torej spodbujali s premeščanjem te rezervne hrane in ob tem tudi dražilno krmili ali pa samo dražilno krmili. Sam uporabljam kombiniran način in z rezultati sem zadovoljen. Hrano v panju premestimo tako, da obnožinska sata ob zalegi z obeh strani odmaknemo za en sat. Če sati z zalego niso zaleženi po vsej dolžini – navadno je v tem obdobju zalita z medom zadnja tretjina sata – po dva sata v gnezdu obrnemo tako, da je med pri žrelu. Pri nakladnih panjih je s tem veliko manj dela, delo pa je tudi lažje. Naklade preprosto obrnemo ali jih zamenjamo po višini. To ponavljamo vsakih 14 dni, v listovnih panjih pa vsakih 7 dni. Ob pomoči teh posegov čebele prenašajo med tja, kamor sodi, to je ob zalego in nad njo – hkrati pa se seveda izdatneje hranijo, dobijo večjo krmilno moč ter zapuščajo in čistijo celice, ki jih matica takoj zaleže. Koristno je tudi dodatno dražilno krmljenje. Vsaj vsak drugi ali tretji dan čebelam damo po 0,5 l sladkorne raztopine. Nad

gneздо ali obenj lahko vstavimo pogačo, sladkorno testo, v nakladnih panjih pa tudi navlažen sladkor. Tudi ob morebitni ohladi-tvi morata pogača in testo ostati vlažna in mehka ter dostopna. Ne smemo ju vstaviti pod gneздо, ker je tam najhladnejše, pogača se strdi, nanjo pa padejo tudi vsi iztrebki, zato lahko postane vir samookužbe.

Poskrbeti moramo tudi, da bo matica imela dovolj prostora ter zdravega in še nezaleženega satja za zaleganje. Zdaj še vedno najraje zalega na satje, ki je bilo že zaleženo. Takšno satje je bolj toplo in tudi čebele ga lažje pripravijo za zaleganje. Močnim družinam bomo ob cvetenju češnje in satja že lahko vstavili satnice za graditev. Najbolje jih je vstaviti v medišče, saj tam čebele zgradijo najmanj trotovine.

Aprila pa z vsemi temi posegi seveda ne smemo pretiravati. Kaj lahko pa se zgodi, da še nastopijo hitre ohladi-tve, to pa bi preveč razbitemu gnezdju zavrlo razvoj. Pri vsem tem moramo upoštevati številčnost družine, kakovost matice in tudi vremenske razmere. Panji naj ostanejo čim dlje odeti.

In končno je april tudi pravi mesec za začetek tehnoloških opazovanj oziroma za začetek vodenja evidence cvetnega kole-darja v našem okolišu. Na podlagi teh podatkov bomo lahko predvideli datum me-denja posameznih rastlin, npr. akacije, ko-stanja in drugih.

Za lažje razumevanje in boljše vrednote-nje takšnih podatkov bom navedel tehnološke zapiske za obdobja od leta 1980 do 1991 znanega mariborskega čebelarja Šte-fana Bratuše.

Leto	Cvetela češnja	Čez dni	Cvetela akacija	Čez dni	Cvetel kostanj
1980	16.4.	25	11.5.	32	13.6.
1984	22.4.	36	28.5.	31	28.6.
1985	17.4.	37	24.5.	28	20.6.
1986	24.4.	24	18.5.	28	15.6.
1987	20.4.	34	24.5.	37	1.7.
1988	28.3.	42	10.5.	32	12.6.
1991	16.4.	46	2.6.	23	25.6.
Povprečno	19.4.	34	20.5.	31	20.6.

Kot datum začetka cvetenja češnje je zapisal tisti dan, ko so se na isti gozdni češnji ob njegovem čebelnjaku ob vznožju Pohorja pojavili prvi cvetovi, enako je storil tudi pri cvetenju kostanja. Začetek cvetenja akacije pa je zapisal v Prekmurju, kamor je čebele vozil na pašo. Podatki nam kažejo

za posamezno leto sicer različne datume, v povprečju pa ugovorimo, da je češnja cvetela 19. 4., 34 dni potem akacija – 20. 5., 31 dni za njo pa še kostanj – 20. 6.

Ti podatki so za čebelarje prevažalce lahko izjemno koristni.

VETERINARSKI NASVETI

Neorganizirano dajanje sredstev proti varozi in hitro širjenje različnih posebno odpornih vrst varoe na fluvalinat sta vzroka, da moramo biti pri zdravljenju čebel pozorni vsi čebelarji po vsej Sloveniji. Posebno opozorilo velja čebelarjem na območju Primorske, saj se tja iz osrednje Italije širi varoa, odporna na fluvalinat. Vsi tisti čebelarji, ki bodo letos čebele prepeljali na paše na območju Primorske, bodo z večjo pozornostjo in strahom nadzirali uspešnost jesenskega zdrav-

ljenja čebel. V teh čebelarstvih bo večja možnost za hitrejši pojav odpornosti varoe na piretroide.

Obvezno MORAMO po končanem spomladanskem zdravljenju z enim od akaricidov NADZIRATI uspešnost njihovega delovanja. Glede upo-rabe metod se posvetujte s specialistom za zdravstveno varstvo čebel na vašem območju.

S posebno pozornostjo nadziramo stanje na-padenosti družin po uporabi naravnih metod zatiranja varoze. Kontrola je potrebna vsaj pri 10

odstotkih družin, v manjših čebelarstvih pa priporočamo kontrolo vsaj pri petini družin. Test lahko naredimo na 25 vijoličnokotnih trotovske bube ali 50 čebeljih bube. Tako dobimo povprečno število varoj na čebelo. To število potem pomnožimo z ocenjenim številom bub v pokriti zalegi. Na kvadratnem decimetru obeh strani sata trotovske zalege je 500 bub, na kvadratnem decimetru čebelje zalege obeh strani sata pa približno 830 bub. V zalegi je približno 75 odstotkov varoj posamezne družine.

Še boljša metoda ugotavljanja varoe v družinah je spremljanje NARAVNEGA ODPADANJA VAROJ, to je naravne smrtnosti varoj. S štetjem varoj z naravnim osipom bomo stopnjo okuženosti čebelje družine nadzirali predvsem JUNIJA in JULIJA oziroma PO VSAKEM ZDRAVLJENJU ČEBEL. Če v 14 dneh odpade manj kot 1 varoa/dan, lahko počakamo z zdravljenjem do jeseni, pri odpadu 5 do 10 varoj/dan pa počakamo z zdravljenjem do prvega iztočenja medu in spomladi izrezujemo trotovino. Pri odpadu 10 do 30 varoj/dan moramo takoj začeti zdravljenje, pri odpadlih več kot 30 varojah/dan pa moramo družino uničiti.

V grobem lahko družine čebelje družine razdelimo v tri skupine:

1. Čebelja družina, v kateri je manj kot 100 varoj, ni resno ogrožena. Kontrolo opravljamo na dva meseca, družine pa zdravimo pozno poleti oziroma jeseni.

2. Če je v družini 100 do 1000 varoj, njihovo število ogroža njeno pridobitnost, zato jo moramo zdraviti takoj po iztočenju.

3. Če je v družini več kot 1000 varoj, le-ta hitro nazaduje v razvoju. Medišče izpraznimo in čebele takoj zdravimo. Zdravljenje ponovimo oktobra, nato pa navzočnost varoe nadziramo vsak mesec.

Konec marca smo lahko v družinah že dobili predvsem odkrito trotovske zalege, v močnih družinah je bila ta lahko tudi že pokrita, predvsem na območju, kjer je podnebje toplejše. Zaradi sozvočja v družini to prvo zalego pustimo, saj ta ni toliko okužena z varoo kot poznejše generacije trotovske. Trotovino začnemo izrezovati ob koncu aprila in maja.

Prvi uspešen biotehnoški način obrambe je izrezovanje satja, bodisi 3-krat na vsakih deset dni ali 4-krat na vsakih sedem dni. Če smo se odločili za odstranitev vse pokrite trotovske zalege, ometemo čebele s satja, zalego pa damo v posebej za to prirejene stiroporne škatle z dodatkom 60 ml 60-odstotne mravljinčne kisline, ki ubije varoo pod pokrovci. Po eni uri jo spet vrnejo v panj. Zelo pomembno je hkratno zatiranje v vseh panjih na enem stojišču.

Po vsem svetu potekajo obsežne akcije iskanja in razvoja nove obrambe pred varoo z naslovom »Proč od kemije!« Če upoštevamo ta rek in vemo, da povprečni slovenski čebelar oskrbuje približno 10 do 20 čebeljih družin, je treba nekaj stakov nameniti tudi alternativnim možnostim zatiranja varoe.

Edini komercialni in pri nas registrirani pripravek na podlagi naravnih snovi je APILIFE VAR. Izdeluje ga Chemicals Laif iz Italije. Zdravilo je v obliki ploščic na podlagi naravnega timola (74,08 odstotka), evkaliptusovega olja (16 odstotkov), naravnega kristalnega mentola (3,7 odstotka) in naravnega kristalnega kamforja (3,7 odstotka). Ob uporabi tega sredstva povprečna zunanja temperatura ne sme biti nižja od +10 do 12 stopinj C. Ploščice vstavimo v vse družine nad zadnje zaleženo satje hkrati, najbolje proti večeru, da se čebele čez noč navadijo na vonj. Pri nizkih zunanjskih temperaturah ploščico prerežemo na dva dela, da povečamo hlapilno površino. Če se zunanja temperatura povzpne na 20 do 26 stopinj C, damo ploščice na dno panja. Po osmih do desetih dneh vstavimo v panj še drugo ploščico. Ob začetku zdravljenja vložimo v panj tudi past za lovljenje varoj, kajti timol povečini deluje paralično na varoo. Zdravila ne puščajmo v panju, saj se zaradi visokih temperatur strajčke napojijo s timolovimi hlapi. Čebele jih zato odstranjujejo in zanemarjajo zalego, saj so zaposlene s čiščenjem satja.

O uporabi mravljinčne kisline si preberite članek, objavljen v Slovenskem čebelarju, št. 2, 1996.

Proti varoo lahko uporabljamo tudi mlečno kislino. V obdobju medenja čebeljih družin ne zdravimo. Pripravimo 15-odstotno raztopino mlečne kisline in jo na vsako stran sata v panju razpršimo od 5 do 8 ml. Dnevna temperatura mora biti višja od +5 stopinj C. Zdravljenje ponavljamo 4-krat na vsakih šest dni. Če je v panju zalega, je uspešnost posameznega zatiranja le 20 do 40-odstotna.

Na enak način kot mlečno kislino uporabljamo tudi oksalno kislino. V 1 litru vode zmešamo 30 g dehidrirane oksalne kisline, vsako stran sata pa poskropimo s 3 do 4 ml te raztopine. V družinah brez zalege je učinkovitost tudi do 98-odstotna.

Pri uporabi ene od omenjenih kislin si moramo dihalo, oči in kožo zavarovati z masko, očali in rokavicami, v čebelnjaku pa moramo poskrbeti za dobro zračenje. V eni uri lahko spreten čebelar opravi delo z mlečno ali oksalno kislino pri šestih do sedmih čebeljih družinah.

(nadaljevanje članka na strani 112)

Bolezni čebel

VAROZA – POGLED NAZAJ, STANJE, POGLED NAPREJ

prof. dr. JOŽE RIHAR

Z osveščanjem o varozi smo začeli leta 1978, na posvetovanju v Polju, tj. tri leta pred odkritjem prve varoe v Sloveniji in sedem let pred zimo 1984/85, v kateri so čebelarji na deželi z majhnim številom panjev, zlasti tisti, ki se za varstvo proti varo niso strokovno pripravljali, ostali povsem brez čebel. Po oceni je v tej, prvi katastrofalni zimi propadlo 50 odstotkov vseh čebeljih družin v Sloveniji.

Za zimo 1985/86 imamo podrobnejše podatke. V Apaški dolini so propadle vse čebele, na Goričkem jih je od 800 ostalo približno 50, v občini Litija 70 odstotkov, v okolici Maribora pa 50–80 odstotkov.

Propadanje čebeljih družin se je nadaljevalo tudi v naslednjih treh zimah, ko je po oceni vsako zimo oziroma pomlad propadlo približno 50–70 odstotkov zazimljenih panjev.

Kot primer navedimo občino Nova Gorica, v kateri je od 6.470 čebeljih družin pomlad 1989 dočakalo le 2.295. Torej so čebelarji na tem območju zgubili kar dve tretjini družin.

V teh šestih letih smo v Sloveniji – po naši evidenci – uporabljali 17 zatiralnih sredstev (kontaktna, dimna, sistemska). Med njimi so bila t.i. registrirana, dovoljena in druga sredstva. (Če je nekdo uporabljal neregistrirano sredstvo, je tvegal, da bo prijavljen veterinarski inšpekciji ali policiji). Registrirana sredstva so bila registrirana, druga pa ne. Nekateri so tudi trikrat zapored pozimi zgubili vse čebele, drugi pa smo to obdobje čebelarji z minimalnimi izgubami.

Upravičeno se bo kdo vprašal, kako da smo tudi po teh katastrofalnih zimah ohranili toliko družin in uspešno čebelarili naprej.

Številna manjša čebelarstva so dokončno propadla, opustili pa so zlasti majhni čebelnjaki na podeželju. Po mnenju takratnega predsednika Čebelarke zveze Slovenije gen. Dušana Švare so bili vzroki za propad predvsem tile: precej čebelarjev ni bilo včlanjenih v organizacijo (pribl. 15 odstotkov), precej je bilo takih, ki na sestanke niso hodili, niso brali strokovnega glasila in se tudi sicer niso ubadali dosti z »muhami«. Imajo jih pač od nekdanj in za njih tudi ne skrbijo dovolj.

Menimo, da se je število čebeljih družin v petletnem obdobju od 1984 do 1989 znižalo za približno 40.000. Pri tem smo vzeli oceno iz Enciklopedije Slovenije, da je bilo leta 1984 v Sloveniji 120.000 panjev, leta 1991

pa jih je bilo po popisu Zavoda za statistiko 82.000. Kot posledico tega naj navedemo, da se je število naročnikov Slovenskega čebelarja v tem obdobju zmanjšalo za približno 2.000.

Število sredstev proti varozi se je v svetu in pri nas iz leta v leto večalo. Leta 1988 jih je bilo že približno 180 (Wielands, 1988).

Odbor za varstvo čebel pri Čebelarški zvezi Hrvaške je leta 1988 ugotovil, da so varoe postale odporne proti amitrazu, in to samo po dveh letih njegove uporabe. Na podlagi amitraza je bilo tedaj pod različnimi imeni v Jugoslaviji registriranih pet vrst sredstev (vardamit, hemovar, varocid zeleni, central II., varocid dalm.), v Vojvodini pa so uporabljali madžarski varrescens z enako sestavo.

V drugi polovici leta 1988 se je pri nas uveljavila uporaba palicic, letvic, prepojenih z raztopino fluvalinata. Zdaj uporabljamo bayvarol trakove in letvice, očitno pa je za nami šest let trajajoče »zlato obdobje«, ko smo z lahkoto, poceni in uspešno obvladovali tega čebeljega zajedavca, pri tem pa nismo onesnaževali medu, našega poglavitnega pridelka. Prehajamo pa v obdobje negotovosti, saj ne vemo, koliko časa bodo piretroidi še učinkoviti. V zraku sta dve mnenji, dve možnosti.

S.V. iz Novega mesta vztraja, da so njegove čebele že postale odporne proti piretroidom. Ivan Krajnc s Koprškega nam piše: »To jesen v Primorju zaradi varoze spet množično padajo čebelje družine.« V zadnji številki Slovenskega čebelarja (SC, 1996/2) beremo mnenje urednika »da bo prodor odporne varoe v Slovenijo verjetno ovirala ostrejša zima, pa tudi to, da naših čebel skoraj ne prevažamo v Italijo in da tudi Italijani svojih ne vozijo v bližino meje. Če so ugotovitve o odpornosti točne, lahko pričakujemo, da se bo pojavila v nekaj letih.«

Upoštevati je treba, da se bodo odporne varoe širile prav tako naglo, kot se je varoa v Sloveniji po letu 1980. Rojem pa tudi maticam med parjenjem ne moremo preprečevati, da ne bi odleteli šest ali več kilometrov daleč. Uporaba satnic, ki vsebujejo piretroida, bo širjenje varoj samo olajševala (Moosbeckhofer, 1993).

Najnovejši podatki dr. M. Jenko-Rogljave na posvetovanju v Polju februarja letos mi ne dajo miru. Kaj povedo?

Konec avgusta 1995 so v Italiji na vzorcih iz okolice Nove Gorice, in to iz čebelnjakov v neposredni bližini meje s Slovenijo, ugotovili, da je bila odpornost varoj 10-odstotna. In še!

»Po pregledih v celotni osrednji Sloveniji smo se prepričali, da so vsi čebelarji priza-

detih čebelarstev čebele zdravili proti varozi s fluvalinatnimi pripravki. Pohabljeni mladi so čebele nosile iz panjev pred čebelnjak v travo. Omenjena znamenja bolnih čebel se lahko pojavljajo pri več različnih boleznih. Pregled pokrite zalege in testno plinjenje sta pokazala zelo hudo invadirnost z Varroo jacobsoni. Vzrokov za takšne razmere je več:

- premalo aktivne snovi na deščicah,
- nepravilno vstavljene letvice,
- morebitna delna odpornost varoe na fluvalinat.

Ob tem ne smemo pozabiti, da v bližino meje z Italijo vozimo čebele kar na tri paše: na akacijevo, lipovo, škržatovo.

Vsekakor moramo biti budni že v prvi polovici tega leta, da se bomo jeseni izognili morebitnim izgubam čebeljih družin. Razveseljivo je, da veterinarska služba načrtuje ugotavljanje odpornosti varoj tudi z laboratorijskimi pregledi.

Čebelarju, ki je zaskrbljen, svetujemo v pomoč naslednje:

– Preveri naj, ali ima morda v bližini nekaj kilometrov sosedo, ki je lani pozabil zatirati varoo. Možno je, da je iz tega čebelnjaka doletavalo skupaj s čebelami tudi po 500 varoj na dan. Če računamo, da se njihovo število vsake tri tedne podvoji, je precej verjetno, da je bila pozno jeseni zalega že zelo okužena, čeprav je varoo zatiral spomladi in jeseni.

– V svojem lastnem čebelnjaku naj najprej preveri število varoj na čebeljih mladica – po že znanih načinih (Varoza čebel, 1987, str. 21 in 22). Letvice naj vstavi nekaj živalnim družinam. V 24 urah mora na

mrežnati testni vložek odpasti približno polovica varoj, ki so bile na čebelah. Če varoe ne padajo ali če odpadle varoe na podloženi foliji znova oživljajo, se vzpenjajo, je upravičen sum, da letvice ne delujejo.

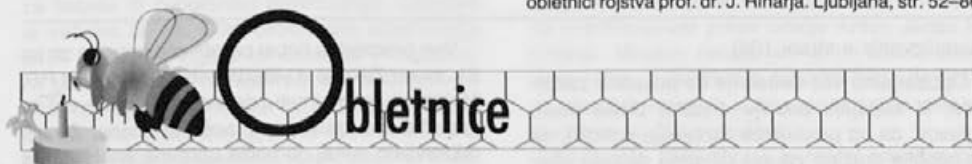
– Preskrbi naj si bayvarol ali letvice nekega drugega dobavitelja. Za poskus naj izbere dve skupini panjev. V vsaki naj bo najmanj po tri do pet panjev. Vsi panji morajo imeti mrežnate testne vložke. V eno skupino naj vloži letvice enega, v drugo skupino pa letvice drugega izvora. **Čebelarjem, ki bi bili pripravljeni sodelovati v tem poskusu, sem v prvi polovici tega leta pripravljen brezplačno – proti povračilu poštnih stroškov – poslati po pet letvic na podlagi fluvalinata.**

– 30 dni po vstavitvi letvic naj testira njihovo učinkovitost. To stori tako, da v skupino pet panjev, ki so imeli testne mrežaste vložke, vstavi drug akaricid takoj po odvzemu fluvalinatnih letvic. V ta namen je mogoče uporabiti: antivarozit plošče F. Herleca, zdrobljeni timol, apilife-var ipd.

Ko piretroidi pri nas ne bodo več učinkovali na varoe, bomo poleg naštetih akaricidov uporabljali tudi na podlagi amitraza (varodal, apivar ipd.) predvsem tiste, ki delujejo dlje časa in ki ne onesnažujejo čebeljih pridelkov. Zlasti v Švici in Nemčiji so raziskovalci in praktiki že izpopolnili dosedanje postopke in razvili nove.

Viri:

1. Jenko – Rogelj, M. (1996): Kako bomo zdravili čebelje bolezni, v: Zbornik referatov XIX. rep. čebelarškega seminarja. Ljubljana, str. 19–25.
2. Rihar, J. (1987): Varoza čebel, Ljubljana, (str. 60).
3. Rihar, J. (1994): Vpogled v razvoj slovenskega čebelarstva v letih 1945 – 1993, v: Zbornik ob 80. obletnici rojstva prof. dr. J. Riharja. Ljubljana, str. 52–86.

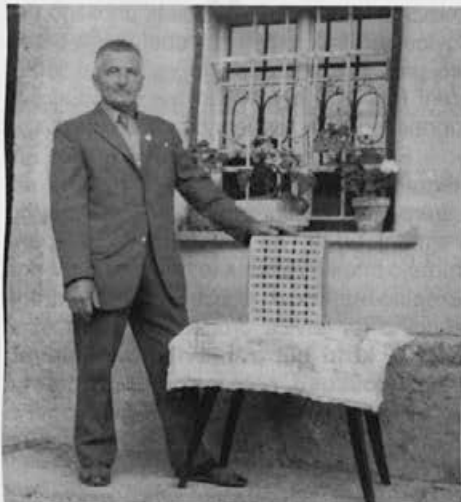

ALOJZ BUKOVŠEK – OSEMDESETLETNIK

prof. JANEZ MIHelič

Konec marca letos je v krogu svoje družine praznoval osemdeset let svojega življenja znani slovenski vzrejevalec matic Alojz Bukovšek starejši z Golega Brda pri Medvodah. Poznajo ga

zlasti starejši čebelarji, saj je cela generacija čebelarjev kupovala pri tem vestnem in uspešnem vzrejevalcu zelo kakovostne matice. Njegovo ime in njegov rod čebel sta znana tudi v

nekaterih državah Evrope, predvsem v Nemčiji, Avstriji in Švici. Tudi mlajši čebelarji, predvsem iz osrednje Slovenije, poznajo Bukovškove matice, saj očetovo tradicijo uspešno nadaljuje njegov sin Alojz, pa tudi vnuki že spoznavajo skrivnosti selekcije in vzreje matic, zato pri Bukovških ta tradicija, kot kaže, ne bo izumrla.

Alojz se je rodil 25. marca 1916, to je med prvo svetovno vojno, v vasi Golo Brdo pri Medvodah. Že kot otrok je kazal veliko ljubezen do čebel. Lovil jih je po travnikih in jih spravljal v škatlice od vžigalic. Seveda je bil zelo razočaran, če so mu ušle in mu niso prinesle nič medu. Ko je bil star štirinajst let, si je začel sam izdelovati čebelnjak, saj je bilo pri hiši premalo denarja za tesarja. Ko ga je mati vprašala, kaj dela, mu je bilo nerodno, ker ni vedel, ali mu bo izdelek uspel, zato je odgovoril: »Mati, za peč bo še vedno dobro.« Čebelnjak iz smrekovih sušic se mu je kar lepo posrečil. V njem je bilo prostora za sedemindvajset AŽ panjev. Ta čebelnjak stoji še danes. Bercetov oče mu je na up dal prvega krajičca. Panje si je pozneje izdeloval sam kot

samouk. Dokupil je še štiri družine in čez tri leta je bil čebelnjak premajhen. Kmalu je izdelal še čebelnjak za petinštirideset panjev. Ko je bil star osemnajst let, je vzredil tudi prve matice za prodajo, njegov prvi kupec pa je bil znani vzrejevalec matic in trgovec s čebelami Jan Strgar iz Bohinja. Plemenilčke si je izdelal tudi sam, in to na dva satica, velika polovico AŽ sata. Takoj se je včlanil tudi v čebelarsko organizacijo in čez nekaj let so ga izvolili za podpredsednika čebelarske družine Preska-Medvode. Pozneje pa je bil polnih osemindvajset let predsednik družine. Sloves kranjske čebele je pomagal širiti po vsem svetu. Naši izseljenci so raznesli njegove matice na vse kontinente, celo v Avstralijo in Južno Ameriko. Na Kitajsko jih je izvozil prek Medexa. Leta 1966 se je priključil testu, ki sta ga izvajala brata Ruttner in želela z njim preizkusiti različne rodove kranjske. Preizkušali so matice iz več držav. Iz vsakega vzrejevališča so vzeli po trideset matic. Rezultate so imeli že čez leto dni. Najboljši rezultat so dosegle matice iz Avstrije, tesno za njimi pa so bile matice rodu Bukovšek. V Nemčiji je bil vrstni red zamenjan, drugi rodovi pa so zelo zaostajali za tema dvema. Naslednje leto so na izpopolnjevanje na dva čebelarska inštituta v Nemčiji povabili njegovega sina. Izpopolnjevanje je organiziralo čebelarsko združenje Rhain-Pfaltz pri znanem čebelarskem strokovnjaku dr. Dreherju, trajalo pa je deset tednov. Njihove matice je kupoval tudi svetovno znani čebelar Adam Kehrle iz Velike Britanije in jih uporabil za križanje pri vzreji buckfaške čebele.

Alojz Bukovšek je za svoje delo prejel tudi več priznanj in odlikovanj. Prejel je vsa tri odličja Anton Janša, najvišje čebelarsko odlikovanje Tirolske in Weiplovo nagrado na Dunaju.

V svojem življenju je vzredil na tisoče matic, kupci pa so bili z njimi zelo zadovoljni. Tako je prispeval k napredku in mednarodnemu ugledu slovenskega čebelarstva in naše svike. Mladim vzrejevalcem je lahko vzor pri nadaljevanju njegovega dela.

(nadaljevanje s strani 109)

Opozarjamo vse čebelarje še posebno začetnike, ki kupujejo čebelje družine preko malih oglasov, da od prodajalca zahtevajo potrdilo, da so čebelje družine zdrave oziroma da niso obolele za pršičavostjo, nosemavostjo in da ne kažejo kliničnih znakov hude gnilobe čebelje zalege.

Vse prodajalce čebel pa obveščamo, da so po 21. členu Zakona o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 82/94) dolžni imeti zdravstveno spričevalo za vse čebelje družine in pošiljke matic, če jih odpravljajo zunaj območja upravne enote ali na pašo in če jih prodajo ali kako drugače odtujijo.

Veterinarski zavod Slovenije
mag. Mira Jenko-Rogelj, dr. vet. med.

ČEBELARSKI NASVETI NA RADIU SLOVENIJA V APRILU

Čebelarski nasveti v okviru kmetijskih nasvetov na radiu Slovenija, bodo dne 9. in 23. aprila 1996. O panjih bo govoril g. Krže iz Vrhnike, o obetih za letošnje paše pa g. Zdešar iz Ljubljane.

Urednik

VABILO NA PREDSTAVITEV NOVEGA TIPA LR PANJA INOVATOR: ADLEŠIČ MARTIN

Vse zagovornike LR sistema čebelarjenja in tiste, ki jih ta način čebelarjenja zanima, vabim na predstavitev izboljšave – novega tipa LR panja – najlažji panj.

Na predstavitvi, ki bo predvidoma aprila 1996 vam bom predstavil svoje izboljšave LR panja in čebelarjenje s temi panji v zabojniku za prevoz ali čebelarjenje na mestu.

Kratka predstavitev nekaterih izboljšav:

TEŽA PANJA

- z dvema nakladama 10,50 kg
- s tremi nakladami 13,00 kg

Panji s to težo so zelo primerni za prevoz, saj je natovarjanje in raztovarjanje preprosto in hitro. Čebelarjenje v teh panjih se je dobro obneslo tudi pri slabih pašnih razmerah.

Ena izmed mojih izboljšav je tudi **podnica**, ki uravnava vlago v panju. Skonstruiral sem jo tako, da omogoča zračenje panja pri prevozu čebel. Prirejana je za smukanje cvetnega prahu.

Če se želite navedene predstavitve udeležiti, vas prosim, da mi posredujete vaš naslov, da vas bom lahko obvestil o točnem datumu predstavitve.

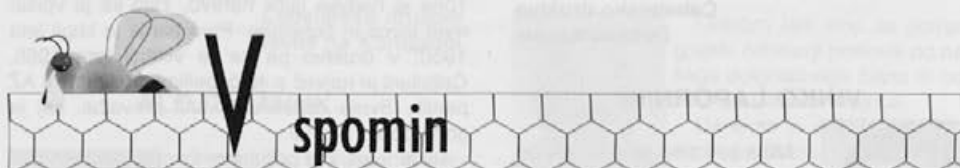
Čebelarski pozdrav

NAJ MEDI!

Čebelar

Martin Adlešič

Moj naslov: Martin Adlešič, Vrtna ulica 4, 8340 Črnomelj

AVGUST REBIČ

Pretresla nas je novica, da je nepričakovano ugasnilo življenje predsednika čebelarskega društva Središče ob Dravi Avgustu Čavničarju.

Po končani osnovni šoli se je izučil za ključavničarja. V svojem poklicu je bil zelo spreten, pa tudi sicer je bil odločen in trden mož. Na našem območju ni hiše, v kateri ne bi imeli njegovega stroja za mletje zrnja, ličkanje koruze in transporterja.

Kljub temu, da je imel veliko dela, je našel čas za čebele in čebelarsko organizacijo. Čebelaril je več kot 50 let. Član čebelarske organizacije je bil 38 let, od tega je bil devet let predsednik. Ni bilo sestanka, na katerem ne bi sodeloval. Zelo rad se je udeleževal različnih prireditev in izletov. Ko smo mu lani na letni konferenci zaupali mesto predsednika, nismo prav nič slutili, da nas bo tako kmalu zapustil.

Za požrtvovalno dolgoletno delo je prejel tudi odličje Anton Janša II. stopnje.

Čebelarji smo mu zelo hvaležni za ves trud, ki ga je vložil v napredek čebelarske organizacije in mu želimo počitek.

Čebelarsko društvo
Središče ob Dravi

VALENTIN CIJAN

V začetku januarja smo se šempetrski čebelarji poslovili od našega člana Valentina Cijana-Tineta. Ljubezen do čebel, ki mu jo je že pred drugo svetovno vojno vzbudil prijatelj iz Zagreba, je storila svoje. Z dvema družinama je leta 1950 začel vneto raziskovati čebele. Gojil in opazoval jih je z veliko vnemo, za svoj trud pa je dobil kakšen kozarček medu, predvsem pa duševno sprostitve.

Kot član Čebelarskega društva Šempeter je bil dolga leta poverjenik in blagajnik. Leta 1980 je za požrtvovalnost prejel odličje Anton Janša III. stopnje. Mlajšim čebelarjem je bil vedno dober svetovalec, organiziral je prevoze čebel na paše, na njegovih ramenih je bila organizacija nakupa sladkorja za člane društva.

Ko je leta 1982 zbolel, je moral oddati svojih 12 družin drugim čebelarjem, vendar se je pred tem prepričal, da so njegove ljubljene prišle v prave roke. Tine je ostal do leta 1990 član društva in zvest bralec Slovenskega čebelarja. Njegovi prijatelji čebelarji pa se ga bodo spominjali kot zvestega in delovnega člana društva.

Čebelarsko društvo
Šempeter pri Gorici

STANKO KOPINČ

Na dobovskem pokopališču smo se čebelarji Čebelarkega društva Dobova – Kapele oktobra lani s praporom poslovili od čebelarja Stanka Kopinča iz Dobove.

Rodil se je leta 1930 v Dobovi v delavski družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za krojača, bil pa je tudi godbenik v gasilski godbi na pihala Loče. Po očetovi smrti leta 1959 je podedoval čebele, si uredil vzoren čebelnjak in začel samostojno čebelariti z dvajsetimi AŽ panji.

Vse od začetka čebelarjenja je bil Stanko vesten član našega čebelarkega društva, med drugim pa je bil tudi blagajnik.

Člani čebelarkega društva Dobova–Kapele ga bomo ohranili v prijaznem spominu.

**Čebelarsko društvo
Dobova-Kapele**

VINKO LAPORNIK

Maja lani smo se poslovili od čebelarja in prijatelja Vinka Lapornika, predsednika Čebelarkega društva Gorišnica.

Vinko se je rodil leta 1944. Čebele je vzljubil že, ko je obiskoval osnovno šolo. Od takrat so bile čebele del njegovega življenja. Bil je eden od ustanoviteljev čebelarkega društva Gorišnica. Leta 1993 je postal predsednik društva.

Delavnost in nesebičnost sta bili odliki njegovega značaja. S svojimi izkušnjami je bogatil tudi znanje drugih čebelarjev.

Vinka smo poznali kot dobrega čebelarja in skrbnega predsednika. Takšnega bomo ohranili v spominu.

**Čebelarsko društvo
Gorišnica**

MIHAEL KLARIČ

Ko so se lani odpirali prvi pomladni cvetovi, smo se na pokopališču v Banja Loki zadnjič poslovili od našega dolgoletnega člana Mihaela Klariča. Rodil se je leta 1910 v Novih Selih. Tam je živel in čebelaril vse od leta 1946 do pred nekaj leti, ko je čebele prepustil sinu.

Kmalu po drugi svetovni vojni je z okoliškimi čebelarji ustanovil Čebelarsko družino Banja Loka in bil njen predsednik vse do združitve z našim društvom.

Seveda je bil potem tudi član našega društva.

Bil je vzoren čebelar, svoje izkušnje pa je rad delil z drugimi. Tudi zato je prejel odličje Anton Janša III. stopnje. Ohranili ga bomo v prijetnem spominu.

**Čebelarsko društvo
Kočevje**

ANTON KRIŽMAN

Novembra lani, ko so čebele že spale, smo k večnemu počitku na pokopališču v Mozlju s čebelarskim praporom pospremili njihovega »pastirja« Antona Križmana.

Rodil se je leta 1913 v Čatežu pri Strugah. Po gozdarski šoli ga je pot zanesla v prostrane kočevske gozdove. Tone je nadvse ljubil naravo, zato se je vpisal med lovce in čebelarje. Prve panje je kupil leta 1950, v društvo pa se je včlanil leta 1955. Čebelaril je največ s 40 čebeljimi družinami v AŽ panjih. Svoje čebele je tudi prevažal, saj je gozd dobro poznal.

Bil je marljiv in priljubljen tovariš, dejaven tudi v upravnem odboru društva in vsakomur je rad svetoval.

Za svoje delo je prejel tudi odličji Anton Janša III. in II. stopnje.

Prijeten spomin nanj ne bo nikoli zbledel.

**Čebelarsko društvo
Kočevje**

EVGEN KUŠTOR

Kmalu po njegovem 90. rojstnem dnevu smo se poslovili od Evgena Kuštora, staroste čebelarstva in velikega ljubitelja narave.

Rodil se je leta 1905 na Madžarskem, nato pa se je preselil na Hrvaško in se tam izučil

krojaške obrti.

Dve leti po prihodu v Mursko Soboto – leta 1924 – je s takratnimi prijatelji – čebelarji ustanovil Čebelarsko družino Murska Sobota.

Član čebelarke družine je bil polnih 71 let. Stalno je čebelaril z večjim številom družin, zaradi starosti in pojemajoče moči pa jih je imel zadnja leta le sedem.

Za svoje dolgoletno delo v čebelarstvu je prejel odličja Anton Janša III. II. in I. stopnje. Mlajši smo bili vedno deležni številnih nasvetov, nenehno pa je v svoje čebelarstvo uvajal tudi

novosti. V družini in občinski zvezi je z veseljem opravljal različne naloge. Ob skupinskih opravilih pri čebelah se je vedno rad šalil in tako so se čebelarstva razočaranja obrnila v veselje in smeh.

Od njega smo se na pokopališču v Murski Soboti poslovili čebelarji, lovci, gasilci, ribiči in številni drugi prijatelji.

ČD Murska Sobota

DOMINIK NABERNIK

Avgusta lani je v 58. letu starosti umrl naš dolgoletni član Dominik Nabernik. Čebelariti je začel leta 1975, vedno pa je imel več kot dvajset družin.

V spominu ga bomo ohranili kot vzornega čebelarja in dobrega prijatelja.

**Čebelarstvo društvo
Ravne na Koroškem**

ALOJZ ČAHUK

Septembra lani je umrl najstarejši član naše družine Alojz Čahuk. Rodil se je leta 1900. Čebelariti je začel že pred več desetletji, čebelaril pa je vse dotlej, dokler so mu to dopuščale moči.

Leta 1951 je bil med ustanovitelji Čebelarstva društva Bakovci, večkrat pa je bil izvoljen tudi v organe društva. Za svoje dolgoletno vestno društveno delo je prejel priznanje Anton Janša III. stopnje. Tudi tedaj, ko ni imel več čebel, se je o njih rad pogovarjal in tako obujal spomine na leta svojega čebelarjenja v dobrem in slabem.

Ohranili ga bomo v prijaznem spominu.

**Čebelarstvo društvo
Bakovci**

FRANC URBANČIČ

Čebelar Franc se je rodil pred 85. leti v vasi Škovec pri Veliki Loki. Živel je na veliki kmetiji in bil vzoren gospodar, ki je zelo ljubil naravo in čebelice. Čebelaril je s 30 panji. Zelo dobro je poznal tehnologijo čebelarjenja, zato je imel vedno veliko medu.

France je bil miren in delaven človek, zato so ga vsi spoštovali. V svojem življenju je preživel

kar tri vojne in v tistih hudih časih je ravnal preudarno, čeprav mu velikokrat ni bilo z rožicami postlano.

Kot čebelar je zelo rad pomagal vsakomur, ki je bil v stiski. V čebelarstvu družini je bil več let član upravnega odbora. Za svoje neutrudno delo je prejel odličje Anton Janša III. stopnje. Leta 1975 je hudo zbolel, kljub temu pa čebelarjenja ni opustil. S čebelicami se je ukvarjal vse do visoke starosti, ko ga je bolezen priklenila na posteljo. Tako se je moral posloviti od vsega, kar je v življenju tako ljubil.

Na zadnji poti na trebanjsko pokopališče smo ga pospremili v velikem številu, vsi pa se ga bomo radi spominjali.

**Čebelarstvo društvo
Trebnje**

DANE KRAJNC

Oktobra lani smo se gornjegrajski čebelarji poslovili od našega dolgoletnega člana in odbornika Daneta Krajnc.

Dane se je rodil leta 1932 v Kropi pri Bočni. Čebele so bile že od nekdaj pri hiši. Že od ranega otroštva se je seznanjal s skrivnostmi čebeljega življenja ter očetu in starejšemu bratu Francu pomagal pri čebelarstvih opravilih. Žal je idilično otroštvo kruto pretrgala druga svetovna vojna, saj so vso družino Mlinarjevih (kakor se je pri hiši reklo po domače) okupatorji zaradi izdajstva izselili v Nemčijo. V domovino se nista vrnila ne oče ne mati, tam pa so umrli tudi brat in sestra. Takoj po koncu vojne je 13-letni Dane začel čebelariti in kmalu si je postavil svoj čebelnjak s 30 panji čebel. Bil je nadvse uspešen in sposoben čebelar, zato ni čudno, da je bil vseskozi dejaven tudi v čebelarstvu družini. S svojo razsodnostjo je veliko pripomogel k uspešnemu delu ČD, zato ga je leta odlikovala z odličjem Anton Janša III. stopnje.

Zgornjesavinjski čebelarji smo se od njega poslovili s prapori na pokopališču v Bočni.

ČD Gornji grad

JOŽE ZELNIKAR

V začetku tega leta smo na njegovi zadnji poti na koprsko pokopališče tiho in z bolečino pospremili Jožeta Zelnikarja.

Jože je skupaj z desetimi brati in dvema sestrama odrasčal v Dolnjih Trebnih Goricah na Dolenjskem, zapustil pa jih je pri 73 letih starosti.

Veselil se je srečanj s soborci, zlasti ob 50. obletnici zmage. Še posebej je bil vesel srečanja

z vojnim veteranom Velike Britanije, nekdanjim članom vojaške misije pri glavnem partizanskem poveljstvu, profesorjem Williamom D. Dekainom.

Že v mladosti je vzljubil naravo in od otroštva čebelaril. Najprej doma, ko si je v Kopru uredil drugi dom, pa na Obali. Držal se je že stoletja znane rečenice: »Čebelarjenje sili človeka, da se giblje v prosti naravi in da jo opazuje. Ta mu odpira oči, da vidi, kako lep je svet in kako mila je domovina. Zato postane čebelar tudi goreč domoljub, saj srčno ljubi svojo domovino. Mirno delo pri čebelah pomirja čebelarje tudi v hudih dneh življenja. Pri odprtem panju pozabi na

največje skrbi, zato zaradi udarcev usode ne obupa.

Pravi čebelar, ki čebelarji iz ljubezni, nikdar ne opusti čebelarstva, čeprav ga postarajo slabe letine in druge neprilike. Vsako pomlad začenja z novo gorečnostjo in čebelarji do sive starosti; le smrt ga loči od čebel.

Žal se je prav tako izteklo Jožetovo življenje. Ostaneta le spomin in gomila, na katero smo položili droben šopek rdečih rož.

Prijatelju, čebelarju in soborcu v slovo.

Ciril Pelicon

**Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani in Veterinarski zavod Slovenije
organizirata posvetovanje z naslovom**

ČEBELARSTVO V SODOBNEM KMETIJSTVU

**Posvetovanje bo v okviru Kmetijsko gozdarskega sejma
na Gorenjskem razstavišču v Kranju,
v torek, 2. aprila 1996 ob 9.30.**

Številni in pogosti posegi človeka v naravi se odražajo tudi v življenju čebelje družine, ki zelo hitro zazna spremembo v okolju. Zastrupitve čebel in čebelje bolezni zmanjšujejo donosnost čebelarjenja.

Program predavanj in razprave:

SOODVISNOST ČEBELARJENJA IN KMETOVANJA V SLOVENIJI

– mag. Mira Jenko-Rogelj dr. vet. med. in Janez Jelenc dr. vet. med.

GOSPODARSKO POMEMBNE ČEBELJE BOLEZNI

– dr. Aleš Gregorc dr. vet. med.

Čebelarji lepo vabljeni!

POVERJENIKI ZA PAŠE

ČD Kamnica – Bresternica

Aloj Cehner, Koroška c. 59, 2000 Maribor

Idrijsko in Cerkniško območje

Andrej Črnalogar, Bukovo 58, 5280 Cerkno, tel.: (065) 79-819

Območje Šmartno ob Dreti

Slapnik Dore, Brdo 30 a, 3341 Šmartno ob Dreti, tel.: (063) 845-143

Območje Lačja vas, Pusto polje

Franc Žehelj, Pusto polje 14, 3331 Nazarje, tel.: (063) 831-260

Območje Kokarje, Nazarje

Gros Milan, Dobletina 87, 3331 Nazarje, tel.: (063) 831-220

Območje Pobrežja

Rudi Golob, Zg. Pobrežje 20, 3332 Rečica ob Savinji, tel.: (063) 832-210

ČD Šempeter (za akacijevu pašo)

Jože Praček, B. Vodopivca 7, 5294 Dornberk, tel.: (065) 56-479 (sprejema vloge do 10. 4. 96)

ČD Ajdovščina:

Marjan Brecelj, Lavričeva 57, 5270 Ajdovščina, tel.: (065) 61-385

– območje Vipavske doline, doline Branice, akacijeva paša, sprejem vlog do 15. 4. 96;

– območje Podkraj-Hrušica, Trnovski gozd, Krnica-Smrečje, gozdna paša, sprejem vlog do 15. 5. 96.

ČD Sežana – 1. Območje reke Branice

– Jože Fabjan, Kobdlij 54B, 6222 Štanjel, telefon (067) 79-244

– Jožef Svagelj, Štanjel 6A, 6222 Štanjel, telefon (067) 79-112

– 2. območje Vremske doline

– Ivan Atelšek, Povir 5a, 6210 Sežana, tel. (067) 71-120

– Vlado Birska, Zavrhek, 6217 Vremski Britof, tel. (067) 66-210

– 3. območje Rodika

– Damjan Bogataj, Rodik 1, 6240 Kozina, telefon (066) 61-384

Pisne prijave pošljite do 20. aprila 1996 na Čebelarstvo društvo Sežana, Povir 5a, 6210 Sežana.

ČEBELARSKO DRUŠTVO KANAL – BRDA, 5212 DOBROVO

Na podlagi prvilnika o koriščenju čebelje paše v občini Brda – Kanal objavljamo razpis.

ČD Kanal – Brda razpisuje natečaj za dodelitev stojišč za akacijev, lipovo in kostanjevo pašo. Za akacijev pašo bo letos na voljo manj stojišč kot lansko leto, zaradi obnove vinogradov.

Vloge naj bodo napisane za posamezno pašo, skupinskih vlog ne bomo upoštevali. V vlogi naj bo točen naslov, število panjev, željno stojišče, kar bo društvo v skladu z možnostmi upoštevalo pri izdaji dovolilnic.

Ob prejemu dovolilnice si čebelar sam uredi odnos z lastnikom zemljišča. Čebelar mora poverjeniku predložiti veljavno zdravniško spricovalno, kar velja tudi za čebelarje iz upravne enote N. Gorica.

Vlogo pošljite na naslov: ČD Kanal – Brda, 5212 Dobrovo do 10. 4. 1996

Izdajamo krmne pogače – Invertne (mešanica glukoze, fruktoze, saharoze), za spomladansko krmljenje čebel. Po želji z dodatkom zdravil, z doplačilom.

Naročila sprejemamo po tel./fax: (0602) 31-338

ali na naslov:

Cardem d.o.o.

Na produ 36, 2391 Prevalje

OBVESTILO ČEBELARJEM!

Medobčinska zveza čebelarskih društev Murska Sobota obvešča vse čebelarje, ki nameravajo pripeljati svoje čebele na akacijev pašo na naše območje, da svoj prihod javijo najkasneje do 30. 4. 1996 v pisni obliki na naslov: Anton Štefko, Moravske Toplice, 9226 Moravske Toplice.

Upoštevali bomo samo pisne vloge. Prosimo, priložite kuverto z znamko. Komisija bo vse pisne vloge obravnavala, dodelila stojišče in obvestila prosilce v roku 14 dni. Vse pripeljane čebele morajo biti pred prevozom zdravstveno pregledane in postavljene na mesto, ki ga dodeli komisija.

UO ZČD Murska Sobota

VABILO ČEBELARSKEGA MUZEJA IZ RADOVLJICE

Leta 1999 bo minilo 40 let, odkar je bil za javnost odprt Čebelarški muzej v Radovljici. Obletnico želimo praznovati s postavitvijo nove zbirke. V tem letu bomo v enem od prostorov predstavili »čebelarjevo leto«. Že zdaj vas v okviru običajnega muzejskega dela vabimo k sodelovanju. Muzej želi za svojo dokumentacijo zbrati čim več opisov in fotografij čebelnjakov in podatkov o zanimivih čebelarjih in čebelarskih predmetih. Zato k sodelovanju vabimo vse čebelarske krožke. Ali želite v teh mesecih, ko čebelarji in čebele malce »počivajo«, v svojem okolju obiskati kakšnega čebelarja z dolgoletnim »stažem«, opisati katerega od zanimivih čebelarskih predmetov in kakšen zanimiv čebelnjak? Če ste pripravljeni sodelovati in na tak način prispevati k ohranjanju naše kulturne dediščine, kar slovensko čebelarstvo vsekakor je, se nam oglasite.

Lepo pozdravljeni,

kustosinja
Ida Gnilišak

INFORMACIJE O ČEBELJIH PAŠAH NA TELETEKSTU IN AVTOMATSKEM TELEFONSKEM ODZIVNIKU

Od 15. aprila do 1. oktobra boste lahko vsak dan 24 ur po telefonski številki (061) 12-61-335 dobili najnovejše podatke o donosih na opazovalnih postajah, kratkoročne prognoze o medenju in druge, za čebelarje nujno potrebne nasvete. Iste podatke bomo objavili tudi na teletekstu TV Slovenija na strani 145 C.

Opazovalno-napovedovalna služba medenja
Palve Zdešar

PRIJAVE ZA XIX. SREČANJE IN TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV, 11. MAJA 1996 OB 9. URI V OŠ OB DRAVINJI V SLOVENSКИH KONJICAH

Čebelarke krožke in njihove mentorje obveščamo, da naj najpozneje do 26. aprila 1996 pisno prijavijo svoje ekipe na tekmovanje mladih čebelarjev na naslov: Čebelarska zveza Slovenije, Cankarjeva 3, 1000 Ljubljana, tel. (061) 210-992.

V prijavnici napišite ime in naslov šole ali društva, v okviru katerega deluje krožek, število ekip in kategorije, v katerih boste tekmovali ter skupno število udeležencev. Vsak krožek lahko nastopi z eno dvočlansko ekipo v vsaki kategoriji, skupaj torej največ s tremi ekipami v različnih kategorijah. V nižji skupini so učenci od 1. do 5. razreda, v srednji od 6. do 8. razreda, v višji pa učenci vseh razredov osnovnih in srednjih šol. Testna vprašanja bodo iz snovi v Priročniku za čebelarske začetnike številka 5 in Priročniku o zdravstvenem varstvu čebel. Testnih vprašanj prijavljenim ekipam ne bomo pošiljali.

ČZS, Komisija za izobraževanje
in čebelarski naraščaj

V A B I L O

Vabimo Vas na tekmovanje mladih čebelarjev Posavja in praznovanje 70-letnice Čebelarskega društva Radeče. Poleg bogatega kulturnega programa bo na ogled obsežna čebelarska razstava, udeležili pa se boste lahko tudi otvoritve šolskega čebelnjaka. **Prireditev bo v soboto, 13. aprila 1996 ob 10. uri v OŠ Radeče. Vljudno vabljeni.**

ČD Radeče, OŠ Radeče

P.S.: Za mlade čebelarje in mentorje bo začetek ob 8. uri.

ČEBELARJI!

Obveščamo vas, da trgovina MEDEX v Krškem ne obratuje več.

Za vas in vaše čebelice pa skrbimo v HRASTJU PRI CERKLJAH ob Krki v trgovini »NATALIJA«.

Želimo se z vami spoznati in vam prisluhniti.

Informacije na telefon (0608) 69 251

Trgovina in okrepčevalnica »NATALIJA«
Hrastje 1B, Cerklje ob Krki

Iz društvenega življenja

VABILO NA 45. VOLILNI OBČNI ZBOR ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

V skladu z drugim odstavkom 19. člena pravil Čebelarke zveze Slovenije sklicujem 45. volilni občni zbor ČZ Slovenije. Občni zbor bo

v soboto, 20. aprila 1996 ob 9. uri

**v veliki dvorani Zavoda za zdravstveno varstvo Ljubljana,
Miklošičeva 24.**

Prosim čebelarke organizacije, da v skladu s 16. členom pravil ČZS delegirajo enega delegata in mu dajo pooblastilo.

Gradivo bomo poslali vsem čebelarskim organizacijam.

**Predsednik ČZS
Marjan Skok**

DRAGI MOJ SLOVENSKI ČEBELAR

Pred nekaj leti je v Slovenskem čebelarju izšel članek, če se ne motim v novoletni številki, s tem naslovom. V njem pisec vabi, naj naši izkušeni čebelarji, praktiki in teoretiki, objavijo svoje bogate izkušnje v našem glasilu. Ta želja po sodelovanju, enotnosti in krepitvi naše organizacije je letos še aktualnejša. Pred nami so volitve, na katerih moramo izvoliti vodstvo, ki bo zagovarjalo naše interese na ravni države, da dosežemo svoj ekonomski minimum, svoje mesto v družbi.

Danes vsak po svoje oblikuje cene. Tako nekdo proda svoj med po 800 SIT, nekdo drug pa enak med po 300 SIT. Rast ali stagnacija čebelarstva je odvisna od cene kilograma medu na tržišču. V dvanajsti številki Slovenskega čebelarja, v članku z naslovom Ob novem letu, predsednik čebelarke zveze inž. Marjan Skok dobro analizira čebelarske probleme doma in v svetu, to pa naj bi bilo iztočnica za razpravo na občnih zbora in regijskih posvetovanjih. Pojasnil je tudi vzrok za letošnje zvišanje članarine. Številni pa članka niso prebrali, zbudila jih je samo višja članarina. Vse od regijskega posvetovanja v Mariboru me vznemirja neumestna zelo ostra kritika nekoga čebelarja, ki je tedaj neupravičeno

ostro kritiziral predsednika Marjana Skoka, češ da je članarina previsoka. G. Skok je še enkrat, žal brez uspeha pojasnil, da je cena podobnih glasil, kot je naš precej višja. Povedal je tudi, da je bilo zvišanje nujno zaradi boljšega delovanja in večje neodvisnosti organizacije, ker pa je bila članarina doslej precej nizka, je prehod na novo nekoliko višji od stopnje inflacije. Razprava se je končala v neprijetnem ozračju. S kritiziranjem tako samo rušimo ugled ljudem, ki več let nesebično žrtvujejo svoj prosti čas v dobro organizacije.

Po osamosvojitvi smo pričakovali več pozornosti od naše mlade države, doživeli pa smo hladni tuš v obliki davka. V vrhovih naše oblasti so izobraženi ljudje, kljub temu pa ne pogruntajo, da naše čebelice veliko bolj kot čebelarju koristijo kmetijstvu in sadjarstvu. Še vedno ne vemo, kam sodimo. Smo čebelarji kmetje? Smo obrtniki, delavci ali krotilci malih živali? Kmetje imajo svoj status, prav tako tudi obrtniki in drugi, mi pa ne vemo, kam sodimo. Vemo pa, da smo obdavčeni.

Premalo nas je, da bi naš glas odmeval do vrhov naše oblasti. Samo združeni in enotni bomo tudi močni. Aprila letos bomo na skupščini izbrali novo vodstvo z vsemi

pododbori in komisijami. Zaupajmo novim ljudem. Dajmo jim moralno oporo, da bodo vnesli v našo organizacijo nove ideje in več odločnosti, da bodo odstranili vse ovire na

poti k cilju, ki so ga že pred leti dosegli čebelarji v Avstriji, Švici in Nemčiji... Razmisli, dragi slovenski čebelar!

S.V.

POMEMBNEJŠI SKLEPI Z ZADNJE, ŠTIRINAJSTE SEJE UPRAVNEGA ODBORA ČZS

prof. JANEZ MIHELIC

Štirinajsta seja upravnega odbora Čebelar-ske zveze Slovenije je bila 13. februarja letos v prostorih Zveze. Navzoči so sprejeli naslednji dnevni red:

1. Pregled zapisnika in potrditev sklepov zadnje seje.
2. Stališča, pobude in zahteve z regijskih posvetov.
3. Poročilo komisije za ČIC.
4. Začetek priprav na praznovanje 100-letnice osrednje čebelar-ske organizacije v Sloveniji, 125-letnice izhajanja čebelarskega tiska in 100-letnice izhajanja Slovenskega čebelarja.
5. Informacija o pripravah na XIX. republiški seminar v Polju.
6. Administrativno-organizacijske zadeve.
7. Razno.

Najprej so člani sprejeli zapisnik zadnje seje upravnega odbora, nato pa nadaljevali razpravo z drugo točko dnevnega reda. Člani UO so zanj doбили pisno gradivo. Ugotovili so, da je bilo na regijskih posvetih izrečenih zelo veliko pobud, zahtev in predlogov za nadaljnje delo ČZS, pa tudi osnovnih organizacij. Cilj je seveda navezati boljše stike in s tem tudi reševati najpomembnejše probleme v čebelarstvu. Ker je bila večina predlogov sprejemljivih in koristnih za nadaljnje delo ČZS, so navzoči sprejeli sklep, da je treba pri pripravi letnega delovnega načrta in drugih aktov upoštevati mnenja, zahteve in predloge, opredeljene v zapisnikih regijskih posvetov vodstev društev.

Seje se je udeležil tudi g. Marjan Jug iz ČD Kanal Brda. V svoji razpravi je kritiziral delo ČZS. Po razpravi pa se je izkazalo, da so nekatere navedbe posledica neobveščenosti, druge pa so člani UO in tajnik argumentirano zavrnili. Upravni odbor je nato sklenil, da bo dr. Janez Poklukar do prihodnje seje pripravil nevtralno mnenje o nekaterih njegovih trditvah.

V imenu komisije za ČIC je nato navzoče o njenem delu informiral predsednik Marjan Skok. Najboljši ponudnik za nakup ČIC-a, podjetje Spekter iz Mengša, je ponudbo preklicalo, preostali pa ponujajo precej manjše zneske. Zato so sprejeli sklep, da ČIC-a ne bi smeli prodati za manj kot 300.000 DEM. Odločanje o njegovi

nadaljnji usodi pa je UO prepustil novemu upravnemu odboru ZČS.

Potem so navzoči razpravljali o praznovanju 100-letnice osrednje slovenske čebelar-ske organizacije. V razpravi so predlagali, da bi pripravili strokovni posvet, slovesno proslavo, posneli nekaj TV oddaj in izdali zgodovino slovenskega čebelarstva. Dr. Poklukar je predlagal, da bi bila ČZS soorganizator strokovnega mednarodnega posvetovanja o gozdnem medenju, ki bo pod pokroviteljstvom Apimondie, zlasti, ker bo isto leto tudi Kmetijski inštitut Slovenije praznoval 100-letnico svojega obstoja. Nato so izvolili komisijo za pripravo proslave ob 100-letnici čebelar-ske organizacije; njeni člani so: Marjan Skok, Anton Rozman, Edi Senegačnik in Pavle Zaletel.

Za prestavnika ČZS v svetu Čebelarskega muzeja v Radovljici je UO imenoval Marjana Skoka. Predsednik je člane tudi obvestil, da ČZS že sodeluje v posebnem mednarodnem projektu zavarovanja kranjske čebele, poleg Slovenije pa pri projektu sodelujejo še Avstrija, Italija, Hrvaška in Madžarska. Nato so potrdili še stare podpisnike finančnih dokumentov, odločanje o čebelarski uniformi pa so prepustili novemu UO. Sprejeli so tudi sklep, da bodo sredstva sponzorjev, ki jih je pridobila ČZS, porabili za nakup računalnika za uredništvo Slovenskega čebelarja in da bo primerne izbira posebna skupina. Odobrili so tudi nakup novega vozila za opazovalno službo, in sicer iz sredstev, ki jih je za to dodelilo ministrstvo za kmetijstvo. Dr. Poklukar je navzoče tudi obvestil, da bo nova knjiga Čebelarstvo izšla letos, med radgonskim kmetijskim sejmom. Tudi s sprejetjem popravljenega pravilnika o pašah ne bi smeli več čakati, ker je sprejetje zakona o živinoreji za zdaj preloženo. Predsednik Skok je na vprašanje o preskrbi s sladkorjem odgovoril, da na sestanek na ministrstvu za kmetijstvo čakamo že od 8. 12. 1995. Na njem naj bi se dogovorili o pisni vlogi ČZS za preskrbo čebelarjev z regresiranim sladkorjem v letu 1996, žal pa odgovora še nismo dobili.

Sejo je sklenil predsednik in predlagal, naj bo prihodnja seja sredi marca.

LOJZE PETERLE – KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

Uredništvo Slovenskega čebelarja je zaprosilo kandidata za predsednika ČZS g. Lojzeta Peterleta, da slovenskim čebelarjem predstavi svoje poglede na reševanje čebelarskih problemov. V pogovoru pa nam je povedal tudi nekaj o sebi.

Predlagali so me za kandidata za predsednika Čebelarske zveze Slovenije, zato želim slovenskim čebelarjem predstaviti svojo čebelarsko biografijo ter svoje poglede na zdajšnje razmere v slovenskem čebelarstvu in ključne naloge, ki naj bi jih Čebelarska zveza Slovenije reševala v prihodnjem obdobju.

Izviram iz zavedne slovenske kmečko-čebelarske družine, saj so čebelarili tako po očetovi kot materini strani. Ljubezen do čebel in do narave so mi starši vcepili že v rani mladosti. Z očetom še vedno skupaj čebelariva na Dolenjskem. Sem član Čebelarske družine Trebelno-Mokronog, ki sodi v Čebelarsko društvo Trebnje. Čebelarsko problematiko spremljam že dalj časa, predvsem njegov ekološki vidik in seveda tudi gospodarski. Omenil bi predvsem naloge, ki so po mojem mnenju za slovensko čebelarstvo zdaj najpomembnejše.

Zame je čebelarstvo pomemben del slovenske kulture in gospodarske zgodovine, njegov pomen pa bi se moral povečati zlasti zdaj, ko z novo občutljivostjo iščemo sožitni odnos do narave namesto prevzetnega. Čebele niso navadne žuželke in čebelar je več kot čebelar. Za uspešno nadaljevanje žlahtnega izročila naših prednikov je treba poskrbeti za:

1. znanje čebelarjev,
2. zdravje čebel, ohranjanje našega čebeljega rodu in neoporečnost čebeljih pridelkov,
3. gospodarsko uveljavitev slovenskega čebelarstva,
4. organizirano skrb države za čebelarstvo,
5. učinkovito delo društev in ČZS.

ZNANJE ČEBELARJEV

Znanje čebelarjev je temelj uspeha. Izpopolniti je treba sistem izobraževanja v okviru ZČS, izboljšati vzgojno in izobraže-

valno vlogo Slovenskega čebelarja ter okrepiti vlogo strokovnih srečanj. Posebej je treba skrbeti za strokovno izpopolnjevanje tistih, ki bodo znanje organizirano posredovali drugim. Posebej bi morali spodbujati čebelarsko inovativnost.

ZDRAVJE ČEBEL

Slovenska čebela, imenovana kranjska sivka, je naše bogastvo. Njeno zdravje je odvisno od čebelarjeve skrbi in zunanjih dejavnikov. Razviti moramo sistem uspešnega strokovnega svetovanja na področju zdravja čebel in ohranitve čistosti rodu, zlasti pa svetovanja o pravilni izbiri in rabi zdravil.

GOSPODARSKA UVELJAVITEV SLOVENSKEGA ČEBELARSTVA

Gospodarska uveljavitev slovenskega čebelarstva, predvsem trženje čebeljih pridelkov, čebelarske opreme in matic, je nujna tako doma kot na tujem. Odvisna je od kakovosti medu in drugih čebeljih pridelkov. Ob hudi konkurenci tujih medov je naš domači med gotovo neprimerno zaščiten. Čebelarstvo lahko postane dopolnilna de-

javnost v okviru premalo izrabljene ponudbe našega podežolja.

ORGANIZIRANA SKRB DRŽAVE

Gospodarske, znanstvene, vzgojne in kulturne institucije lahko precej pomagajo pri napredku slovenskega čebelarstva. V ta namen je treba doseči ugoden in preprost način oskrbe s cenejšim sladkorjem za krmljenje čebel ter poskrbeti za zavarovanje in tržno uveljavitev blagovne znamke slovenskega medu. Veterinarji naj bi še večjo skrb namenili zdravju čebel. Treba je zagotoviti pomoč države pri oskrbi z zdravili, pospešiti znanstveno-raziskovalno delo, vključiti čebelarstvo v šolske programe, zlasti v okviru okoljske vzgoje, še bolj prepričljivo vključevati čebelarstvo v varovanje naše kulturne dediščine in urediti obdavčevanje čebelarjenja.

UČINKOVITO DELO DRUŠTEV IN ČZS

Razvoj slovenskega čebelarstva je predvsem naloga čebelarjev in njihovih društev

samih. Razvoj bo mogoč, če se bomo zavedali pomembnosti te dejavnosti in znali to posredovati drugim, če bomo v ta namen razvili močno organizacijo. ČZS mora biti pozorna do slehernega čebelarja.

Prepričan sem, da je najboljša pot k uspehu dobro organizirano skupinsko delo z jasno opredeljenimi pristojnostmi in programom dela.

V tem smislu nameravam uresničiti naloge z osebnimi prizadevanji in koordinacijo delovnih skupin ČZS ter ob pomoči razširjene predsedniške skupine, v kateri bi bili:

1. namestnik (pomočnik) predsednika, odgovoren za pomoč pri delu v administraciji ČZS, pri vodenju sej in povezavah s čebelarskimi društvi;
2. namestnik (pomočnik) predsednika, odgovorne za stike s čebelarskimi organizacijami v tujini;
3. namestnik (pomočnik) predsednika, odgovoren za koordinacijo in spremljanje dela strokovnih komisij ČZS.

ČEBELARSKA TRGOVINA LOGAR

UGODNO

- 4-satno točilo za med iz nerjaveče pločevine z motorjem
cena: 73.900 SIT, garancija 1 leto
- posoda za med 35 kg iz nerjaveče pločevine
cena: 6.390 SIT

(količine so omejene)

Logar

Logar trade d.o.o., čebelarstvo, proizvodnja in trgovina
Zupanova 1, 4208 Šenčur, tel.: (064) 41-663, faks: (064) 41-499

ČEBELARSKO DRUŠTVO GROSUPLJE BO SEPTEMBRA PRIPRAVILO »ČEBELARSKE DNEVE DOLENJSKE 96«

Na občnem zboru Čebelarkega društva Grosuplje, 7. januarja letos v čebelarstvu domu na Blatu, je sodelovalo 85 odstotkov članov. Občnega zbora so se udeležili tudi župan občine Grosuplje, občinska veterinarska inšpektorica, inž. Franc Šivic s soprogo in drugi gostje.

Poročila o delu v minulemu letu so predstavili predsednik društva Janez Žnidaršič, nato pa tajnik društva, blagajnik, gospodar, predsednik nadzornega odbora, častnega razsodišča ter predstavnik in član krožka mladih čebelarjev na osnovni šoli Grosuplje, in to je starejše člane še posebno razveselilo.

Letos so podelili tudi štiri odličja Anton Janša III. stopnje, in sicer Jožetu Marentiču, Francu Vrhovcu, Francu Zadravcu in Francu Šušteršiču.

Gostu inž. Francu Šivicu so v zahvalo za njegovo prizadevnost in pomoč pri organizaciji zelo uspešnega izleta po Primorski podelili miniaturno maketo čebelnjaka, ki jo je izdelal Franc Šušteršič. Člani društva smo si za leto 1996 zadali zelo zahteven in obsežen program dela. Največja in najpomembnejša naloga bo priprava več dni trajajoče čebelarke prireditve z naslovom »Čebelarški dnevi Dolenjske 96«. V okviru le-te bodo pripravili razstavo v obnovljeni »Teriški jami«, pripravili veselico »Čebelar se ženi« in sprevid s prikazom čebelarških opravil, ki bo šel skozi Grosuplje. Za to bomo znova usposobili naše zapravljičke, vozove in tovarnjake. Seveda bo velika razstava čebeljih pridelkov in vsega, kar znamo pripraviti, v čebelarstvu domu na Blatu pri Grosupljem, vse kar bo razstavljeno, pa bodo obiskovalci lahko tudi kupili.

Prireditve bomo organizirali v začetku septembra letos, trajala pa bo tri dni, in sicer od petka do vključno nedelje. Točen datum bomo vsem zainteresiranim še sporočili v Čebelarju. Vse

Pogled na dvorano z gosti in člani v čebelarstvu domu na Blatu pri Grosuplju.

Ing. Franc Šivic je za uspešno sodelovanje prejel lesorez delo našega člana Franca Šušteršiča.

Vsako leto podelimo tudi odličja A. Janše našim najzaslužnejšim članom.

slovenske čebelarje pa vabimo, da sodelujejo na razstavi s svojimi eksponati (stari panji, točila, stara orodja, pridelki in izdelki, tudi zdajšnji). Še posebno vabimo vse, ki bi radi sodelovali v sprevidu in prikazali stare ali nove pripomočke za čebelarjenje, uniforme, obleke ter čebelarstva opravila, dobrodošle pa so seveda tudi narodne noše, harmonikarji in drugi glasbeniki.

Še posebno pa organizatorji vabimo k sodelovanju dolenske čebelarje. Pozivamo jih tudi, naj nam pomagajo pri uresničitvi naše zamisli, saj je zelo pomembna za uveljavljanje dolenskega in tudi slovenskega čebelarstva, čebeljih pridelkov in naših izdelkov. Pisne prijave pošljite na naslov Anton Kolenc, Ljubljanska 78, 1293 Šmarje Sap.

**Tajnik ČD Grosuplje
Anton Kolenc**

ČEBELARSKO DRUŠTVO MOSTE-POLJE JE ORGANIZIRALO OCENJEVANJE MEDOV IN NAJBOLJŠIM PODELILO POSEBNA PRIZNANJA

prof. JANEZ MIHELIČ

Čebelarstvo društvo Moste-Polje je to zimo izvedlo zanimivo ocenjevanje medov, njegov cilj pa je bil vzpodbuditi čebelarje domačega društva in sosednjih za večjo skrb glede kakovosti pridelanega medu in pomagati kupcem pri odločitvi glede nakupa medu. Vzorce medu je ocenila posebna ocenjevalna komisija – njej so bili Maks Gregorc, Jože Šušteršič in Anton Kremesec, zbrala pa jih je komisija za pripravo ocenjevanja v sestavi Marija Keber, Pavle Zaletel in Rudi Juvan. Ta komisija je poskrbela, da so vzorce zbrali in pripravili za ocenjevanje pod šiframi, tako da je bilo delo komisije nepristransko.

Čeprav ocenjevanja niso veliko propagirali, je vzorce poslalo veliko članov in tudi nekaj čebelarjev iz sosednjih društev. Komisija je ocenjevala tri lastnosti vzorcev, in sicer okus, barvo in čistočo. Tako se tudi nekateri zelo kvalitetni medovi niso uvrstili med najboljše, ker niso bili očističeni različnih primesi voska, las, delov čebel

itd. Za prodajo pa je zelo pomembno tudi to, saj kupca ne bomo prepričali o visoki kakovosti, če bodo v medu različne primese. Takoj bo namreč posumil, da čebelar z njim ne ravna kot visokovrednim živilom. Po mojem so merila prava, lahko pa bi bila še ostrejša, saj to le prispeva k povečanju kvalitete, ki je prvi pogoj za višjo ceno medu na tržišču.

V imenu ocenjevalne komisije je o rezultatih poročal prof. Pavle Zaletel. Poudaril je, da je bilo delo komisije kar težavno, saj so čebelarji poslali v ocenjevanje veliko kakovostnih medov.

Priznanja pa so prejeli naslednji čebelarji:

ZLATO PRIZNANJE

Jože Rus za gozdni med, Anton Švigelj za lipov med, Marjan Kralj za gozdni med, Matej Blejc za hojev med ter Jože Klančar za hojev in kostanjev med.

SREBRNO PRIZNANJE

Jože Novak za kostanjev med, Anton Švigelj za akacijev med, Franc Kralj za akacijev med, Ludvik Lap za akacijev med in Srečko Progar za kostanjev med.

BRONASTO PRIZNANJE

Dušan Tislar za kostanjev med, Marjan Kralj za kostanjev in akacijev med, Marjan Košak za cvetlični med in Janez Kopač za cvetlični med.

Rezultate ocenjevanja je društvo objavilo tudi v lokalnem časopisu, to pa je pomembno zaradi obveščanja kupcev medu v njihovem najbližjem okolju. Vse vzorce medu, ki so ostali, so podarili domu upokojencev Moste-Polje. Vsekakor je ta akcija vredna posnemanja. Vsem dobitnikom priznanj čestitamo, vse priznanje tudi članom komisije in zlasti predsedniku društva g. Bitencu.

Predsednik društva Moste-Polje g. Bitenc podeljuje srebrno priznanje za kostanjev med čebelarju Francu Kralju iz Pšate. Foto: J. Mihelič

REZULTATI JAVNEGA NATEČAJA ZA NAJLEPŠI SLOVENSKI ČEBELNJAK

prof. JANEZ MIHELIČ

Lani smo v prvi številki Slovenskega čebelarja objavili razpis za najlepši slovenski čebelnjak. Prejeli smo več kot trideset barvnih slik čebelnjakov iz vse Slovenije. Pregledala jih je posebna komisija v sestavi inž. Franc Šivic, inž. arh. Marjan Debelak, prof. Janez Gregori, Milan Meglič in prof. Janez Mihelič. Rezultate natečaja objav-

ljamo s precejšnjo zamudo, razlogi za to pa so tehnične narave. Vsem udeležencem razpisa in bralcem se zato opravičujemo.

Komisija je upoštevala več meril. Med njimi so bili zelo pomembni originalnost čebelnjaka, njegov zunanji videz in način graditve. Seveda je bila odločitev težavna, saj bi bilo lahko precej čebelnjakov razgla-

šenih za najlepše. Z zelo majhno prednostjo je prvo mesto zasedel čebelnjak v primorskem stilu, last čebelarja Evgena Štoka iz Povirja pri Sežani. Čebelnjak je zidan in se lepo vključuje v kamnito kraško pokrajino. Na drugo mesto je komisija postavila čebelnjak Marjana Korenca iz Vrha pri Šentjerneju. Njegov čebelnjak ni novejši, zgrajen pa je po vzoru tipičnih starih slovenskih čebeljakov. Tretje mesto so osvojili kar trije čebeljnaki, njihovi lastniki pa so Alojz Molari iz Žerjava, Anton Rudolf iz Hotedrščice in Anton Štamcar iz Borenje vasi pri Šmarjeških toplicah. Slike čebeljakov zadnjih dveh čebelarjev smo že objavili v koledarju za leto 1996, danes pa objavljamo še slike preostalih treh. Vsem čestitamo, prav tako pa se zahvaljujemo tudi drugim čebelarjem, ki so sodelovali v razpisu. Tudi slike nekaterih drugih čebeljakov bomo objavili v naši reviji ali v koledarju.

Brez dvoma je naša stara tradicija lepih čebeljakov še živa, tako da jih bodo občudovali zanamci, seveda pa tudi tuji obiskovalci. Predvsem pa smo želeli s to akcijo spodbuditi naše čebelarje h graditvi čim lepših tradicionalnih čebeljakov.

Čebelnjak Evgena Štoka iz Povirja pri Sežani je zasedel prvo mesto.

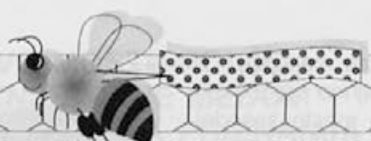

Čebelnjak Marjana Korenca iz Vrha pri Šentjerneju je zasedel drugo mesto.

Čebelnjak Alojza Molarija iz Žerjava pa si je delil tretje mesto.

Mali oglasi

PRODAM čebelnjak 2 metra dolg, zadaj zaprt, lahko zaklenjen. Postavi se kamorkoli, ima železno ograjenje, 18 družin v AŽ panjih, 10 satni, 7 satni in 4 satni in še nove AŽ panje na 10 satov ter vso čebelarstvo opremo. Inf. (061) 152-15-96.

PRODAM čebelje družine na 9 ali 10 S AŽ. inf. (064) 715-921.

PRODAM 60 AŽ panjev in tovornjak TAM 6500 za prevoz 84 AŽ panjev, inf. (061) 778-492.

IZDELUJEM čebelarstvo opremo in sicer: lipove AŽ satnike, stojala za sestavljanje AŽ satnikov, lesene sipalnice, kozice na 11 in 15 satov, AŽ 5, 7, 9 in 10 SA panje iz kvalitetnega lesa, inf. (061) 482-657.

PRODAM 10 panjev z družinami v avtoprikolici, inf. (0605) 31-540.

PRODAM 20 čebeljih družin v LR panjih s smukalci, možno obročno odplačilo, inf. (063) 451-495 zvečer.

PRODAM 10 čebeljih družin na 10 AŽ satih, tehcnico za v panj in 20 osmukalnikov za pred žrelo, inf. (064) 310-505.

PRODAM TAM 4500 s kontejnerjem za prevoz čebel in 42 naseljenih AŽ 10 S ter prostorom za točenje, inf. (069) 21-974.

PRODAM 20 novih AŽ panjev, 10 čebeljih družin in parcelo na Gornji Brezovici, inf. (061) 342-836.

PRODAM 2 nova Grajševa panja, inf. (063) 831-048.

SATNIKE iz lipovega lesa prodam, inf. (064) 403-611 zvečer.

KUPIM kontejner dolg ca. 3 m za prevoz čebel, inf. (064) 691-451.

PRODAM nekaj družinic na 4/5 S, inf. (065) 26-068.

PRODAM 20 AŽ naseljenih panjev ali same družine, inf. (0608) 75-733.

TAM 5500 ali rezervne dele zanj menjam za med, inf. (068) 42-527.

PRODAM 10 močnih čebeljih družin na AŽ satju, inf. (062) 771-284.

20 ČEBELJIH družin z novimi cinkanimi panji prodam, inf. (0608) 81-716.

PRODAM satnike AŽ mere, inf. (061) 559-594.

PRODAM 10 čebeljih družin na 10 AŽ satih, inf. (064) 738-055.

PRODAM 20 zdravih čebeljih družin na AŽ satju, kasneje pa tudi roje, inf. (061) 751-231 zvečer.

PRODAM čebele na 4, 5, 7 in 9 AŽ satih, inf. (063) 793-147.

PRODAM TAM 4500 za 72 AŽ panjev in 5 novih Gromovih panjev za 30 % nabavne cene, 5 naseljenih AŽ in 10 starih AŽ po 1000 SIT, inf. (069) 22-240.

PRODAM TAM 2001 atestiran za prevoz 28 AŽ panjev 10 S, zgoraj 14 polovičarjev, inf. (064) 691-354.

PRODAM dve 5 in 7 satne prašilčke, inf. (061) 754-567.

20 AŽ 10 S in 5 AŽ 5 S kupim, inf. (061) 861-066.

PRODAM do 20 čebeljih družin na AŽ satju, inf. (064) 681-587 ali (064) 621-948 Kloboves.

PRODAM 12 naseljenih AŽ panjev, od tega so 4 novi, družine močne, inf. (069) 22-365.

PRODAM čebelnjak ob vznožju Pohorja (Radvanje) z 20 AŽ družinami in opremo, inf. (062) 29-111.

PRODAM prevozni čebelnjak – avtoprikolico z desetimi naseljenimi panji, inf. (065) 28-169.

MOČNE zdrave čebelje družine na 10 AŽ satih prodam, inf. (062) 771-856.

PRODAM prikolico za 10 AŽ 10 S panjev in čebelnjak z 18 naseljenimi AŽ panji, inf. (061) 853-836.

PRODAM 10 čebeljih družin v AŽ 9 inb 10 S s panji ali brez, inf. (061) 50-296.

PRODAM 30 zdravih čebeljih družin na satju ali v 9 S AŽ panjih, inf. (061) 647-363.

ZARADI starosti prodam stabilen čebelnjak z naseljenimi 25 AŽ 10 S v Razvanju pri Hočah, inf. (062) 510-819 Bratuša.

PRODAM 15 pregledanih čebeljih družin na AŽ satju, inf. (064) 47-052.

ZA SIMBOLIČNO ceno prodam prevozni čebelnjak TAM 5000, 20 čebeljih družin na AŽ satju, inf. (061) 731-057.

ZELO ugodno prodam 60 AŽ panjev in tovornjak TAM 6500 za prevoz 84 AŽ panjev, inf. (061) 778-492.

PRODAM več močnih čebeljih družin na 9 ali 10 S AŽ mere, matice 1995, inf. (061) 375-408.

TAM 5500 z obnovljenim motorjem in kabino, predelan za prevoz 42 naseljenih AŽ panjev v celoti prodam, inf. (069) 21-842.

PRODAM 15 rabljenih AŽ panjev 10 S po ugodni ceni, inf. (064) 45-756.

UGODNO prodam AŽ 10 S, trietažne AŽ 8 S, naklade Farrar, čebelje družine, kontejnerje s prikolico, mešalnike, mlin za mletje sladkorja in drugo opremo, inf. (064) 874-063.

PRODAM nove AŽ 5 S panje in satnike AŽ, inf. (061) 574-779.

PRODAM TAM AS 3500 za prevoz čebel in 15 naseljenih AŽ panjev, inf. (061) 755-371.

PRODAM več močnih, zdravih čebeljih družin na AŽ satju z mladimi maticami, inf. (064) 685-428.

PRODAM več zdravih čebeljih družin na AŽ satju, inf. (0608) 68-330.

PRODAM točilo za točenje medu, 50 l posode in kozarce za med, inf. (061) 12-73-492.

PRODAM nekaj čebeljih družin na AŽ satju, inf. (064) 57-308.

EVODIJE – 3-letna čebelna drevesa poceni prodam, inf. (061) 161-36-23.

PRODAM 10 čebeljih družin na AŽ satju ali zamenjam za točilo na elektr. pogon, inf. (068) 26-929 zvečer.

PRODAM točilo za med, molzni stroj, virovitica puhalnik za seno in satje – vse v dobrem stanju, inf. (0608) 70-050.

PRODAM 10 dobro ohranjenih praznih AŽ panjev na 10 S po ugodni ceni. Ivan Meserko, Puščava 9, 8230 Mokronog.

JOŽE RIHAR s.p.

ČEBELARSTVO IN IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME

- izdelujemo žične matične rešetke za vse vrste panjev, čebelarске lopatke, plastične odtočne pipe, lovilce rojev, stroje za ometanje čebel,
- meljemo sladkor in izdelujemo sladkorne pogače, na zalogi pa imamo že narejene pogače po konkurenčnih cenah – prepričajte se.

Jože Rihar, Gabrje 42, 61356 Dobrova; tel/fax: 061 641-106

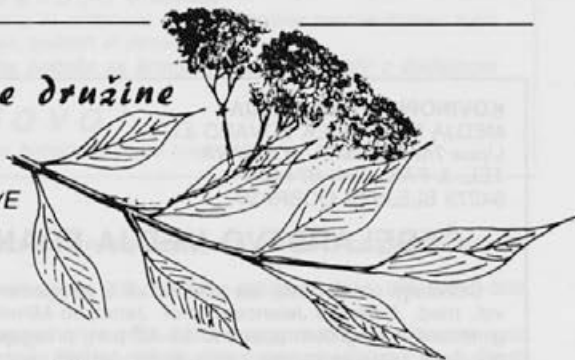
Čebelarji – čebelarске družine

ČEBELARJI – LJUBITELJI NARAVE

Nudimo sadike **AMORFE** in **KÜBLERJEVE** vrbe ter lepo cvetočih dreves **EVODIJE** in **KERLATERIJE**!

Pošiljamo tudi po pošti!

Tel.: popoldan (061) 59-610

Nace Sotlar, Pšatnik 20, 61211 Šmartno pod Šmarno goro

MIZARSTVO KRŽE – z dolgoletno tradicijo – VRHNIKA

Izdelujemo kakovostne AŽ panje po konkurenčnih cenah. Panji so iz kakovostnega smrekovega lesa in rogljičeni (cinkani). Satniki so iz lipovega lesa in vrtani za žičenje. Desetsatne AŽ panje lahko dobite takoj, za ostale vrste panjev tipa AŽ pa sprejemamo naročila.

NOVO! Sprejemamo tudi naročila za izdelavo in dobavo **ORIGINALNIH ZAKLAD**, distančnih vložkov in pitalnikov za 10-satne AŽ panje po najnovejših izpopolnitvah avtorjev I. Frančiča in M. Debelaka.

Franc Krže, Idrijska 10, 61360 Vrhnika, telefon (061) 751-317

RAKOVEC
GUNCELJSKA 28/a
1210 LJUBLJANA ŠENTVID
 Telefon – fax: (061) 51-076

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME

IZDELUJEMO:

- točila za med z ročnim ali električnim pogonom iz aluminija ali nerjaveče pločevine
- kadičnike
- lovilce rojev AŽ, LR, smukalce cvetnega prahu 330/280, matičnice
- cedila za med – enojna in dvojna
- posode za med 30, 50, 80 l
- posode in stojala za odkrivanje satja
- čebelarški pribor (vilice, univerzalne klešče, klešče za satnike, matične klešče)
- oprema za panje (razstojšča AŽ 5 do 15 – nosilci matičnih rešetk, matične rešetke
 - matične rešetke haneman – LR sponke – zapahi – žica za žičenje satnikov

NOVO! SMUKALCI ZA CVETNI PRAH

Cene so konkurenčne

se priporočamo!

KOVINOPLASTIKA MEDJA
MEDJA FRANČIŠEK EDVARD s.t.
 Lipce 7/b BLEJSKA DOBRAVA
 TEL. & FAX (064) 874-037
 64273 BLEJSKA DOBRAVA

ČEBELARSTVO MEDJA FRANC

Čebelarje obveščamo, da smo razvili v sodelovanju z dr. vet. med. Janezom Jelencem, prof. Janezom Miheličem in g. Milanom Megličem posebno za AŽ panj prilagojeno pripravo za zatiranje varoze z mravljinčno kislino imenovano

HLAPILNIK MED – JA,

ki je bil prvič predstavljen čebelarji javnosti na posvetovanju v Polju pri Ljubljani februarja 1996. Nudimo vam ga skupaj z mravljinčno kislino.

- Hlapilnik je sestavljen iz
 - PE posodice velikosti 130 cm³
 - pokrova, ki hermetično zapira posodico ter izrezom za posebni mrežasti vložek za vstavitev pivnika
 - mrežastega vložka dimenzije 9 x 5 cm
 - 100 ml PE stekleničko z mravljinčno kislino, laboratorijsko čisto op.p. 60 %
- Širina in dolžina hlapilnika sta prilagojeni za montažo v 1/2 AŽ sata v gradilniku širine 24 mm in dolžine 190 mm skupaj s pivnikom pa je višina 100 mm. Priloženo je tudi navodilo za uporabo in steklenička s 100 ml laboratorijsko čiste 60 % mravljinčne kisline.

Prednaročila sprejemamo na gornji naslov. Priporočamo naročila preko čebelarskih družin ali društev z osebnim prevzemom. Hlapilnik je zaščiten.

Se priporočamo!

APIS M & D.D.O.O.

MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7

61360 VRHNIKA

telefon: (061) 751-282

Odprto: od 9.-12. in 16.-18. ure

**PREDELAVA VOSKA V SATNICE PO UGODNIH CENAH
KUHA VOŠČIN IN TAKOJŠNJA MENJAVA VOŠČIN ZA SATNICE
PREVZEM VOŠČIN SAMO V NEPRODUŠNIH PLASTIČNIH VREČAH**

Vse čebelarje in čebelarstva obveščamo, da izdelujemo hladno valjane, nelomljive satnice vseh velikosti:

- Urejeno imamo vso dokumentacijo in pogoje za izdelavo
- Satnice izdelujemo na novih sodobnih strojih, velikost celic popolnoma ustreza naši kranjski čebeli
- Vosek steriliziramo v oljnih sterilizatorjih pri 126 °C
- Priporočamo vam, da se za nakup satnic dogovorite v okviru čebelarških društev (ugodnejša cena), po dogovoru pa pridemo po vosek tudi sami
- Iz enega kilograma voska izdelamo po dogovoru od enajst do dvanajst AŽ satnic
- Cene za predelavo voska v satnice so zelo ugodne
- Občasno odkupimo pretopljen vosek
- Nudimo satnike vrtane 6x, limane, zbite
- Prevzem starega satja do 31. 3. 1996
- Cena predelave voska je od 210 do 240 SIT/kg

ODPRTO IMAMO VSAK DELOVNIK OD 9.-12. IN OD 16.-18. URE, OB SOBOTAH PA OD 9.-12. URE.

PRIZNANO VZREJALIŠČE MATIC APIS M & D.D.O.O. VRHNIKA

sprejema prednaročila za kakovostne, izbrane in označene matice kranjske pasme. Konec maja in junija so na voljo čebelje družine na petih, sedmih in desetih satih.

- izdelujemo beljakovinske povnovredne pogače za krmljenje čebel, po želji z dodatkom zdravil.

- NOVO! -

Nudimo vam ves čebelarški repro material.

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo »Slovensko čebelarstvo za Kranjsko, Štajersko Koroško in Primorsko« leta 1898.

Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Cankarjeva 3/II, 61000 Ljubljana, tel.: (061) 210-992, fax: 126-13-35.

Časopis izhaja v Ljubljani vsakega 1. v mesecu in je oštevilčen z zaporedno številko meseca. Časopisni (izdajateljski) svet sestavljajo: inž. Marjan Skok, Stanislav Hajdinjak, prof. Pavle Zaletel, dr. Janez Poklukar, dipl. oec. Aleš Mižigaj.

Uredniški odbor sestavljajo: prof. Janez Mihelič, inž. Jože Babnik, mag. Franc Javornik, dr. Janez Poklukar, mag. Mira Jenko-Rogelj, inž. Marjan Debelak in prof. Pavle Zaletel.

Glavni in odgovorni urednik: prof. Janez Mihelič.

Lektorica: prof. Nuša Radinja.

Letna naročnina za nečlane je za leto 1996 4.550,00 SIT. Posamezna številka stane 450,00 SIT.

Članarina, skupaj z naročnino za Slovenski čebelar, je 4.000,00 SIT.

Člani imajo pravico do enega brezplačnega oglasa do 20 besed v tekočem letu, vsako nadaljnjo besedo pa plačajo po veljavnem ceniku za splošne oglase.

Cene reklamnih oglasov: cela barvna stran na ovitku 50.000,00 SIT, v sredini 30.000,00 SIT, pol strani 15.000,00 SIT, četrt strani 7.000,00 SIT. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10 odstotkov, za 6- do 10-kratno objavo 20 odstotkov, za celoletno objavo 30 odstotkov. Cena splošnih oglasov je 40,00 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed. Številka tolarskega žiro računa pri APP v Ljubljani je: 50101-678-48636.

Po mnenju Ministrstva za informiranje Republike Slovenije (23/39-92) je mesečnik Slovenski čebelar proizvod informativnega značaja (13. točka tarifatne številke 3), za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.

Tiska KURIR p.o. Ljubljana, Parmova 39.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debelak.

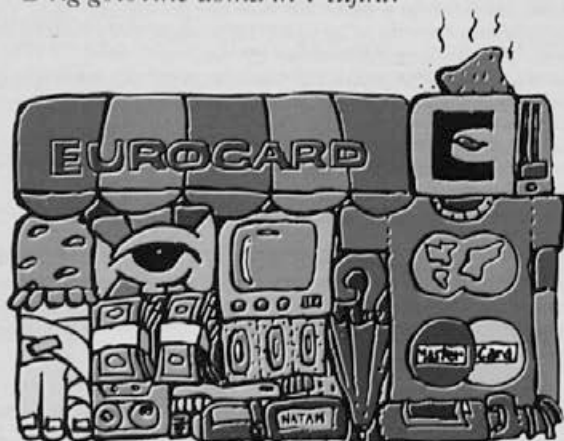
Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

Vsakdanje drobnarije.

*Reprezentančni in drugi
stroški podjetja.*

Zavarovanje na potovanjih.

Dvig gotovine doma in v tujini.

*Namesto zajetnega šopa bankovcev
le drobna kartica.*

Modra, srebrna ali zlata.

EUROCARD kartica SKB BANKE.

Ko kupujete ves mesec, plačate pa le enkrat.

SKB BANKA D.D.